((پێش ئەوەی هەرشتێ بین، ئەبێ کوردبین))
چەکی بێ بیروباوەڕ سێدارەی جەماوەرە

ئاڵای سووری کوردایەتی

ژمارە ـ ٥ ـ حوزەیرانی ١٩٨١ /جۆزەردانی ٢٥٩٣ نرخی بە پێی توانایە

ئۆرگانی ناوەندی هێزی پێشمەرگەی ـ پاسۆک

سەرەباس

+ شیعر
+ لە گۆمی خوێنی حوزەیراندا،ئازادی و یەکسانی گزنگ دەدات
+ ڕازێکی کوردانە: لە سەرێی ڕزگاری دا...
+ قوتابخانەی پاسۆک: (وانەی پێنجەم) بۆ «پێش ئەوەی هەر شتێ بین...دەبێ کورد بین»؟!.
+ بۆ ئاگاداری / شیعر
+ بانگێ لە سەنگەری پاسۆکەوە
+ لە کەلەپووری شۆڕشگێڕیمان
+ شادەمارە سەرەتاکانمان
+ تاریک و ڕوون
+ تکایەک / شیعر
+ ماڵئاوا: دەرەبەگایەتی نێو بزووتنەوەی کوردایەتی

یەکەم هەنگاوی بەرەو ژوور
بۆ لوتکەی بەرز، بۆ لوتکەی دوور
ئەژنۆی ڕۆیشتن ...ئەلەرزێنێ
بەڵام ئەڕۆین.. چونکە ئەسپی
شەهیدانی لوتکەی بێ سوار
بەسەرمانا..ئەحیلێنێ!

{{ لە گۆمی خوێنی حوزەیرانانداا}}..
" ئازادی و یەکسانی" گزنگ دەدات

نەتەوەی کوردی لە ناو ژاندا ڕسکاو، هەموو رووپەڕەی مێژووی خوێناوی، داستانێکی قارەمانێتی و خۆگری نیشانەی هەرە بڵندی ویست و خوازی مرۆڤە، بەڵگەی زیندوویەتی نەمری ئیرادەی مرۆڤە...دەشێ بە سەرهاتەکانی ساڵ ڕۆژی مێژووی کورد بکرێتە بەڵگە و نیشانەی نەبەردی و دڵیری و نەبەزێتی مرۆڤ بەرامبەر دوژمنان و هێزی ڕەشی داگیرکەر. کورد" سیزیفی" چارەنووسی مرۆڤایەتیە لە بەرەنگاربوونەوەی نەهامەتی و گۆسپ و لەوێردا! بەڵام سەرئەنجامی پرشنگداری چاوەڕوانکراو و حەتمی کە" ئازادی و یەکسانی"یە تایبەتکاری و خەسڵەتێکی کوردانەی جیایە لە سەرئەنجامەکەی"سیزیف»ی یۆنانی!

بۆ پتر گوردانە خۆ و گەیشتنە مەڵبەند، بۆ بەرچاوخستنی بەر هەق قوربانیەکانی قارەمانیەتی مێژووی پڕ سەروەریمان؟ ! بۆ سەلماندنی حەتمیەتی" ئازادی و یەکسانی" کورد بە دۆست و دوژمن لایەک دەکەینەوە بە لای ڕووپەڕەکانی نیو سەدە لە ڕۆژانی حوزەیرانی کورد:

١- پاش ڕمانی دار و باری قرچۆکی ئیمپراتۆرێت" پیاوە نەخۆشکە" کە باڵی رەشی کێشابوو بە سەر بەشی هەرە زۆری کوردستاندا! کۆلۆنیالی / ئیستعماری ئینگلیزی لە ژێر دەمامکی" شارستانیەتی پیاوە سپیەکە"وە کەوتە هەڵلوشینی میراتی دەوڵەتی عوسمانی، کە دەمێک بوو گەماڵە کۆنی بەریتانیا لیکی بۆ نەوتی کوردستان دەڕشت.. کە پۆستاڵی رەشی چەپەڵی ئینگلیزەکان کشایە کوردستان گەلی کورد بە

سەرکردایەتی رابەری میللی نەمر شێخی مەزن لێ یان راپەرین و یەکەمین دەرسی رەفزی ژێر دەستەیی و بوونی کۆلۆنیالیانەی ئینگلیزیان دانێ..

لە ١٨ ی حوزەیرانی ١٩١٩دا, هێزە تەیار و پڕ چەکەکانی بەریتانی بۆ تاساندنی حوکمرانی کوردستان بەرەو سلێمانی خوێناوی کشان! لە دەربەندی بازیاندا شێخ مەحمودی نەمر کە بانگی مەلیکی کوردستانی هەڵدا بوو لە پێشی پێشەوە, وەک هەر سەردار و رابەرێکی مەزنی کورد, بە ویست و خوازی کوردانەوە بەرەنگاریان بوونەوە.. ئەگەرچێ سەرئەنجامی چاوەڕوانکراوی شەڕەکە هەر دەبوو لەشکری کورد و شێخی مەزن تێ بشکێن بەڵام ئەو تێشکانە تەنها شکانێکی ڕواڵەتی حساباتی چەک و زرمە بوو, ئەگینا خواز و ویستی مرۆڤ لە بەرانبەر نا هەقدا هەر سەرکەوتوو بووە.. تێشکانی شێخ و لەشکرەکەی بووە یەکەم بزماری تەرمی تۆپیوی کۆلۆنیالی ئینگلیزی و تروسکایی ڕاپەڕین و مەشخەڵی هەرە بەرزی راست بوونەوە و بەرەنگار بوونەوەی داگیرکەرەکە و ئەوە بوو پاش کەمتر لە ساڵێک ئەو پڕیشکەی شێخی مەزن بە خەرمانی ئینگلیزەوەی نا بوو لە عێراقی عەرەبیدا کڵپەی سەند.. کورد ئەم جارەشیان پێش دەستی خۆی کردوو یەکەمین راپەڕینی دژی بوونی کۆلۆنیالی ئینگلیزی لە ناوچەکەدا ساز کرد کە پاشان بووە ئاگری ناو خەرمانی نارەوای ئیمپریالیزمی جیهانی.. لەم بارەیەوە سیاسی و مێژوو نوسێکی بە ناو بانگی کورد لە سەر زمانی (د. ن.کوتلۆف)ی مێژوو نوسی بە ناوبانگی روسیدا دەنوسێ:

(گەلی کورد بەوەی کە لە راپەرینی ١٩١٨ –١٩١٩ دا بوو بە پێشەنگی جوڵانەوەی گەلی عێراق , نەخشێکی گرنگی لە ئامادە کردنی راپەرینی ساڵی ١٩٢٠ی عێراقدا دیاری کرد. شێخی نەمر سەلماندی, وەکو هەمان سەرچاوە دەنووسێ: تێ گەیشتن کە دەکرێ لە گەڵ بە هێزترین دەوڵەتی ئیمپریالیستی, یانی ئیمپریالیزمی بریتانیش شەر بکرێ).

٢ – ئەڵقەی دووەمی شۆڕشی رزگاری خوازی کورد, شۆڕشە مەزنەکەی شێخ سەعیدی پیران بوو کە بەرەنگاری دەسەڵاتی مرۆڤ کوژی کەمالیەکان بوَوە بۆ ڕزگاری و یەکگرتنەوەی کوردستان.. بەڵام دیسانەوە هەرچی هێزی رەش و ناجسنی شەڕ خوا بوون دەستیان لە نێو دەستی یەک نا بۆ کپ کردنەوەی گیانی راپەرین و شۆڕشگێری کورد.. بەڵام ئەم داگیرکەر و دوژمنانە چەندە دڕندە و داخ لە دڵن لە کورد ئەوەندەش گێلن و دەرس لە مێژوو وەر ناگرن, ئەوانە نازانن

ئەو نەتەوەیەی شێخ سەعیدی ڕسکاندبێ, لە منداڵدانی شۆڕشگێڕیدا سەدانی تر پەروەردە دەکات..

لە ٢٨ی حوزەیرانی ١٩٢٥ دا لە دادگایەکی گاڵتە جاردا حوکمی لە سیدارە دران درا بە سەر رابەری راپەرینەکەی ١٩٢٥ و شێخ سەعیدی پیران و دکتور فۆاد و هاوەڵانیان لە دیار بەکری قارەماندا کرد بە دارا.. گیانی ئەو شەهیدە نەمرانە وەکو سەریان و ئاڵای کورد هەمیشە بڵند دەبێ و لە نەوی بوون نایە.. چون ئاڵایە دادەڵەنگێ کە تەنها لە دیاربەکردا و لە یەک رۆژی حوزەیراندا (٥٣) لاشەی رابەری کورد دار بەیداخی بێت با هەڵیش نەکرا بێت!؟

٣ – ئەڵقەیەکی تری زنجیرەی راپەڕینەکانی بۆ (ئازادی و سەربەخۆیی) لە پاش جەنگی جیهانی یەکەم, شۆڕشەکەی" سمایل خانی شکاک – سمکۆ"ی قارەمانی ئەفساناوی کوردستانی خۆرهەڵاتە.. سمکۆ توانی بەشێکی زۆر لە کوردستانی خۆرهەڵات لە ژێر دەستی چەپەڵی داگیرکەران دەربێنێ و رزگاری کات, بۆ زیاتر تەنینەوەی شۆڕشەکەی و گەیاندنی بە پلەی شۆڕشێکی میللی فراوان کە سەرتاسەری کوردستانی گەورە بگرێتەوە. لە سەرەتای بیستەکاندا سمکۆ پەیوەندی لە گەل شێخ مەحمودی نەمردا بەست, بەڵام داگیرکەرانی کوردستان و بەرۆگرانی دەسەڵاتی رەش قاجاری و عوسمانی و ئیمپریالیزمی جیهانی بە ڕابەری بەریتانیا, دەیانزانی کە کوردستان کوانووی شۆڕشگێری ناوچەکەیە و لە تەک ئۆکتۆبەری مەزندا دەبنە جووتە بەرداش بۆ هارێنی بوونی ئیمپریالیزم لە ناوچەکەدا, بۆیە کەوتنە پیلان و داو چاندن بە دەوری سمکۆ و شۆڕشەکەیدا, کە زانیان ڕوو بە ڕوو هیچیان پێ ناکرێ کەوتنە پیلانی نامەردانە..

لە ٢١ حوزەیرانی ١٩٣٠ دا بە بیانووی گفتوگۆ و لێدوان بانگدانهێشتە شاری شنۆ لە فرسەتێکی نامەردانەدا ئەو گیانە ئازا و هەڵچوو و خورتەیان دامرکاندەوە کە تا ئێمڕۆش دوژمنانی کورد منداڵی پێ ژێر دەکەنەوە!

٤ – لە ١٩ی حوزەیرانی ١٩٤٧ دا چوار ئەفسەری قارەمانی کورد سەرکەوتنە سەر کورسی سێ دارە. ئەم کەڵە پیاوانە تاوانەکانیان لە کوردستانی خۆرهەڵات کردبوو و لە بەندیخانەکانی کوردستانی باشوردا هەلواسران.. ئە ئەوا دوژمنان و داگیرکەرانی کورد لە هەر کوێیە بن و لە ژێر هەر ناو عینوانێکدا بن لە هیچ بوارێکدا یەک نەگرنەوە و لە هیچ مەنجەڵێکدا نەکوڵین لە دوژمنایەنی کورد و" کورد کوشتن" دا یەک بیر و ڕێباز و ڕەفتارن!.

ئەو چوار ئەفسەرە قارەمانە پاش ئەوەی قەفی زنجیری سنوری دەستکردیان پساند و چوون بە پیر ئەرکی میللیانەوە لە پاریزگاری و پاسەوانیتی کۆمارە ساواکەی کوردستان, لە مەهابادی ڕووسوردا, ڕۆڵەی سلیمانی و هەولێر و کەرکوک و دهۆک بوون, بۆ پاریزگاری ئالای کورد چووبوونەوە دیار" قازی" نەمری مەهابادی.. ئەوان سەلماندیان کە دەبێت کورد لە کوێدا پێویستی بە ڕۆلەکانی بێت, لەوێ بن و ئێمەی" پاسۆک" یش هەمان دروشمی هەڵقولاوی ناو ناخ و جەرگەی بیری نەتەوایەتی و مێژووی سەرکەشمانە کردومانەتە پێشەنگی خەباتی رزگاری خوازیمان..

لە سێدارەدانی" عیزەت و خۆشناو و خیرالله و قودسی" بۆ دواجار بەندوباوی" عێراقیتی و ئێرانیتی و تورکێتی و سوریایی" پووکاندەوە و ڕاستێتی مێژوو کردی" کوردستانیەتی چەسپاند ئەو نەمرانە سەر قافڵەی کاروانی" کوردستانێکی ئازاد و گەلیکی یەکسان" بوون..

٥- لاپەرەیەکی تری گەشی خەباتی ڕزگاری خوازی کورد و نیشانە و بەڵگەی دڕندەیەتی داگیرکەرانی کورد (٩ی حوزەیرانی ١٩٦٣)یـە کە بەعسیە چەپەڵە بەرۆگرەکانی هۆلاکو و جەنگیزخان (١٣٥) لاوی بە شەرەفی کوردیان زیندە بە چاڵ کرد, تەنها لە بەر ئەوەی ئامادە نەبوون بۆ دەرباز کردنی ژیانی خۆشیان بێت سوکایەتی بەڕابەرەکەی ئەو ڕۆژەی شۆڕش بکەن..

داگیرکەرە ڕەگەز پەرستە ملهوڕەکەی بەغدا لەو شالاوە کتو پڕو نامەردانەیەدا مەبەستی شکاندنی گیانی مەعنەوی کورد بووە مەبەستی سوک کردنی دەرونی کوردی و گیانی بڵند و سەرکەش و خورتی نەتەوەکەمان بوو, وەلامی ڕۆڵە بە ئەمەکەکانی کوردیش ئەو نموونە بێ وێنە و دیاردە شۆڕشگێرانە بڵندە بوو کە دوژمن لە مەردایەتی هەڵوێست و بەگژدا چوونەوە خۆی بە چۆکدا دەهات!! بە پیرەوە چوونی مەرگی ئازادی ئەو جوامیرانە دەرسێکی هێندە پڕشکۆ و مانا دارە کە دەبێت لە قوتابخانەکانی ((شۆڕش و شۆڕشگێری جیهاندا)) بەوانە و وێرد بخوێندرێ و پێڕەو بکرێت.. تا فێری بەزاندنی مەرگ دەبن.. تا بزانن چەکی مادی لە ئاستی ویست و خواستی جەماوەردا چۆن دەتوێتەوە.. تا بزانن مەرگ لە ئاستی مەردایەتی و.. نەمان لە ئاستی کوردایەتی و ژیان لە بەردەم ئەمەک داریدا چۆن دەلەرزێ؟! (ئەدی مردن لە بەر دەم کوردا نەلەرزیوە؟!) لەم ڕۆژە ڕەشانەدا کە گزنگی خۆری (کیانی کورد) و (چارەنووسی کورد) بەدی دەکەین داوا لە جەماوەری ڕەشوڕووت و زەحمەتکێشی کورد دەکەین ڕێبازی کوردایەتی ڕاستەقینە و ڕەسەن بگرنەپێش,

خەبات کەن لە ڕێی (دیاریکردنی ئازادانەی چارەنووسی کورد بە دەستی خۆی).. داوا لە هەموو خەباتکەرێکی ئەم نەتەوەیە دەکەین کەپشتێنی پشت بەخۆبەستن و کوردبەستن ببەستنە پشت و هەموو کورد لە هەر شوێنێ هەن و چۆن بیر دەکەنەوە و بۆ رزگاری و ئازادی و یەکسانی یەکگرن و دەست لە نێو دەستی یەکدی نێن..

ئێمەی کورد لەم جیهانە جەنجاڵە پڕ بەرژەوەند و شیرازە پساوەدا تەنیا بە یەکگرتن, بە قوربانیدان, بە کوردایەتی دەتوانین بوون و ویست و خواستی خۆمان بچەسپێنین. تا کەی لە ژێر پۆستاڵی داگیرکەراندا بتلێیتەوە؟ تا کەی مال و سامان و بوونمان وەک ماڵە میرات بە سەر داگیرکەراندا دابەش بکرێت؟.. تا کەی ملکەچی ئاڵای داگیرکەران بین؟.. تا کەی لە ژێر سایەی دەسەڵاتی دوژمناندا بژین و بمرین؟.. تا کەی چاوەڕوانی چارەنووسی دوژمن بۆ کێشراو بین؟.. با ڕاپەڕین بۆ کوردستانێکی ئازاد.. با خەبات کەین بۆ کوردستانێکی یەکگرتوو.. با تێکوشین بۆ کوردستانێکی سەربەخۆ.. با لە ژێر ئاڵا پیرۆزەکەی کوردا بژین و بمرین.. با وەکو هەموو نەتەوەیەکی دی دەنگ و ڕەنگمان لە سەر نەخشە بێت..

- بڕوخێ دەنگ و ڕەنگ و ویستی (کورد نەویستی و خۆدان بە دەستەوە).
- بڕوخێ گیانی بەزین و بڕوا بە خۆنەبوون.
- بمرێ دەلال و هەڕاجکەرانی کورد و مەسەلەی ڕەوای نەتەوایەتیمان.
- شەکاوە بێ ئاڵای بڵند و نەمری بیر و باوەڕی کوردایەتی پیرۆز.
- سڵاو لە پێشمەرگە و دڵسۆزانی کورد.
- بژی دروشمی نەمری (کوردستانێکی ئازاد و گەلێکی یەکسان).
- بمرێ دوژمنانی کورد و کوردستان.

(((ڕازێکی کوردانە)))

لە سەرە ڕێی ڕزگاری دا

جێی داخە ئێمە لە سەرەتایەکی زۆر ساکار و بەڵگە نەویستەوە دەمی باسێکی گرنگی هەرە پێویستی وەکو"یەکێتی خەباتی میللی کورد" بترازێنین و پەنا بەرینەبەر بەڵگە و نموونە هێنانەوە و بە ئیسپات گەیاندنی ئەو شتانەی هەزار و یەک جاران خۆیان بە ئیسپات گەیاندووە.. ئەمەش دەگەڕێتەوە بۆ ئەوەی کە داگیرکەرانی کورد هەر لە کۆنەوە هەوڵی ئەوەیان داوە کە" ڕەوایەتی" و"بوونێتی" و"ڕاستێتی" بوونی کورد و مەسەلە نەتەوایەتیەکەی تێکەڵاوی گومان و دوودڵی و نەسەلماندن کەن و پاش چەواشەیی و شێوانێتی بتوانن بە ناخیدا ڕۆچن.. چونکە هەر مەسەلەیەک هەتا خاوەنی" ڕەوای زاتی" و" بوونی سەربەخۆ" و ڕاستێتی بابەتی بێت لەناوبردن و لە ناوچون و فەوتاندنی مەحاڵە! و هەموو شتێ لەو کاتەوە هەنگاو بەرەو نەمان دەنێ، کە ئەو (ڕەوابوون و ڕاستێتی)یەی لە دەست دا.. هەموو هەوڵێکی دەرەکی و لاوەکی و دەستکرد بۆ گەیشتن بەم ئامانجە سەر ناکەوێت و زۆر جاران وەکو (هۆیەکی بە ئاگایانەوە) و (هوشیاری) دەوری ئەرێنی دەبێنی لە پتر خۆ قایم کردن و سوربون و خۆ پاراستن.. ئەگەر چاوێکی خێرا بە مێژووی کۆن و نوێ ی کوردا بخشێنینەوە, بەڕونی ئەم راستیەمان بۆ ڕوون دەبێتەوە, هەر لە کۆنەوە داگیرکەران, بە پێ ی بارو بیرکردنەوەی ئەو سەردەمانە, ویستویانە کورد لە ناو بەرن و خاکەکەی داگیرکەن.. بەڵام لە بواری کوردا ئەم مەبەستەیان سەری نەگرتووە, هەتا کار هاتۆتە سەر ئەوەی کە" گومان لە بوون و ڕەوا و ڕاستێتی" کورد و مەسەلە نەتەوایەتیەکەش بچێنن, سەرەتا وەکو کۆمەڵێ درۆ و دەلەسەی مێژووی مێژوونوسەکان دەربارەی دیوەخانەکانی سوڵتان و شا ملهوڕەکانی داگیرکەرانی کوردستان هاتۆتە پێش وەکو ئەوەی لە (تاج العروس) دا دەڵێ:"بنەچەی کورد جنۆکەیە" و مەسعودی لە (مروج الزهب) دا دەڵێ:" کوردەکان لەو زۆڵانە کەوتونەتەوە کە کاتی خۆی دێوەکانی حەزرەتی سلێمان بە دزی سلێمانەوە زایندەیان کردوە.." و لە شوێنێکی دیدا بە ئاشکراتر دەیەوێ کورد بە بنەماڵەیەکی عەرەبی تۆراو لە بیابانەکانی عەرەبستان بداتە قەلەم و دەڵێ:" کوردەکان لە نەوەی کرد بن مرد بن صعصعە بن هوازن"ی عەرەبی!, تا ئێمرۆش زۆر لە تورکە شۆڤێنیست و فارسە دەمارگیرەکان کورد بە تورکی شاخاوی و خێڵ و هۆزێکی فارس دەدەنە قەڵەم و دکتۆرێکی نمەک بە حەرامی کوردیش درۆکانی دوژمنانی کورد دەکوتێتەوە کە" گوایە لوڕەکان کورد نین!»

- دیارە ئەمەی دواییان شەرمی شەهادەکەی ڕێی پێنادات کە بڵێ هەر کورد نییە, بەشی خۆی پارچەیەکی لێ دادەبڕێ, ئەمە لە کاتێکدا کە هەموو لێکۆڵینەوە / دیراسە ئەرکیولۆجی و ئەنترۆپۆلۆژجی و زمانەوانیەکانی زۆر زانای خۆرهەڵاتی و کوردیش بەڕوونی ئەوەیان چەسپاندووە کە لوڕەکان کورد – هەرچەندە ئەم داوا و قاو و بانگاشانە ئێمرۆ هیچ نرخێکی کردەیی / عملی و روخێنەریان نەماوە. بەڵام کاتێ خۆی لەو تیۆرانەی ئێمرۆ نەتەوە و نەتەوایەتی (بەسوک) دەبینن کەم تینوتاوتر نەبوون!.. لە گەڵ گەشەکردن و قاڵبەستنی تەواوی بیر و باوەری کوردایەتی (بە تایبەتی پێش جەنگی جیهانی یەکەم) و بوونی کوردایەتی بەدوا مەبەستێکی جەماوەری و دەرچوونی لە سنوری بیرکردنەوە و هەوڵی تاکڕەوی میرزا و ڕۆشنبیر و میر و بەدەسەڵاتانی کورد, دوژمنیش جۆر و شێوەی دوژمن کارانەی خۆی گۆڕی و گەشەی پێ دا.. هەر لە چڕکردنەوەی لێدان و جەربەزە و سەرکوتکردنی زەبر و زەنگی دەگاتە گوێزاندنەوە و دەرپەڕاندنی دانیشتوان و " تورک و فارس و عەرەب" نشینکردنی کوردستان و گرێدانی پەیمان و ڕێککەوتننامەی سەرسنوری نێو دەوڵەتانی نیوان دوژمنانی کورد کە ئەمەشیان نەی گەیاندنە مەبەست شێوازی (هەڵتەکاندنی ناوەوە و گەندەڵ کردنی ناوخۆ) و سیاسەتی (پوازی کوردی) بە کارهینانی گرتۆتە بەر, ڕاستییەکەی لەمەشیاندا هەر سەرکەوتوو نەبوون, هەرچەندە توانیویانە لە ژێر هەندێ ناوی هاوچەخ / عصری و دروشمی چەواشە و شێواز و ئامودا تا ڕادەیەک پشێوی و شێواندن و لادان بترینجێننە نێو خەباتی سیاسی کوردەوە و تینوتاو و وزەی کورد هەڵمژن. بەڵام نەتوانراوە و ناشتوانرێ خەباتی ڕەوای نەتەوەیی کورد لە گرێژنە ببرێت.. گەورەترین مەبەستێکی داگیرکەران ئەوە بووە کە واقعی دابەشکردن و (عێراقچێتی و ئێرانچێتی و تورکچێتی) لە ژێر مێزەر و سایە و دروشمی درۆینەی (برایەتی) و (خەباتی هاوبەش) و (یەکێتی ریزەکانی گەڵ)دا بچەسپێنن, تا ماوەیەکی زۆریش لە بەر زۆر هۆی خودی و بابەتی / زاتی و مەوزوعی و ڕەنگ و ڕواڵەتی (کوردایەتی) درۆینە بە خۆدا سوون و ڕەنگ و بۆیەی ئاڵ و واڵا لە خۆدان توانیان جوڵانەوەی ڕزگاری و ئازادیخوازی کوردی بشێوێنن و چەواشەی کەن.. بەڵام خەباتی بێووچان و هەوڵ و کۆششی ڕۆڵە نەتەوەییەکانی کورد و داواکاری و فشاری جەماوەر و توندی و خورتی و ڕەسەنی بیر و باوەری نەتەوایەتی ناچاریکردن یان لە گۆڕەپانەکە هەڵێن و بچنەوە باوەشی ئاغاکانیان. یان بە ڕاست یان بە درۆ بەلای کوردایەتیدا وەرچەخێنن ئێمرۆ هەموو سەرمایە و (رصید)ی هەر کۆر و کۆمەڵێکی سیاسی بگرین لە کوردستاندا (مەسەلە نەتەوایەتی یەکەیە) و بێ ئەو باوەر و مەبەستە هیچ بیر و ئەندێشەیەکی دیکە لە کوردستاندا جێ

یان نابێتەوە.. هەمیشەش کە بەرەنگاری ئەو تەنگەبەریە دەکران کە بۆچی خەباتی نەتەوایەتی کورد وەکو خەباتی نەتەوەیەکی دیکە و ڕەپوڕاست بۆ مەسەلە بنەڕەتی و داوا و خواستە جەماوەرەیە مێژووکردە ڕەواکە ناخەنەوە ڕوو, جەماوەری پێگۆشکەن و هەنگاوی بۆ بنێن! هەمیشە بە فاقەی فیێلاوی و" تاکتیک" و"سیاسەت" و"ناچاری" خۆیان لە جەماوەر دەرباز دەکرد.. لە کاتێکدا کە کەس نەیوتووە و نالێ کە یەکان دەردوو سواری ملی داوایەک بین کە لە بەر بار و هەلومەرجی ناوخۆ و دەرەوە نەشێ بیتە دی.. مەسەلە لەوەدایە کە ئامانج و خواستی ستراتیژی لە بیر جەماوەر نەبرێتەوە و هەمیشە ئەوەی لە هۆش و بیرو گیاندا بڕوێندرێت کە هەموو سەرکەوتنێکی کاتی, هەموو ئامانجێکی قۆناغی و دەسکەوتێکی سیاسی هەنگاوێک بێت لە سەرەرێی شاڕێی ئامانجە ستراتیژیەکەدا, چونکە بتەوێ و نەتەوێ و هەزار و یەک پاکانەش بکەیت و داوای بچوکترین مافی مرۆڤایەتی بکەیت دوژمنەکەت بە ناوی (جیاخواز و تێکدەر و یاخی بوون)ەوە لیت دەدات.. و هەرگیز لە مێژوو دا ڕووی نەداوە هیچ داگیرکەرێک (هۆش و گۆش و لۆژیک) وازی لە ملهۆری و داگیرکردن پیێینێ و نەبووە و ناشبێ, دوژمن لە خۆیەوە و لە زێدە سۆزی مرۆڤایەتیەیەوە مافی ڕەوای خۆتت بۆ بسەلمێنی.. هەمیشە هێزو تونا و کوتەکەی ئێمەی پاسۆک کە داوای (دیاری کردنی ئازادانەی مافی چارەنووسی کورد دەکەین) داوایەکی رەواو مێژوویی و سەلمێندرا و دەکەین و (بدعە)یەک نییە کورد هێنا بێتە گورێ, بە پێی هەموو دەستوور و یاسایەکی نێو دەوڵەتان و هەموو بیر و باوەرێکی پیشکەوتنخواز هەموو نەتەوەیەک مافی دیاریکردنی چارەنوسی خۆی هەیە: ئێمەش کە داوای شتێ دەکەین نە لە خۆمان زیادە و نە بەشەپشکی خەڵکی دیشە و نەدەست درێژیشە بۆ سەر مافی کەس! دەبێ ئەوانەی ئەمە ناسەلمێنن و بەر بەم داوا ڕەوایە دەگرن (لە ژێر هەر ناوێکدا بن و بە هەرلۆژیکێک و مەبەستێک ئەم بەرگریە دەکەن)وا ڕیسوا بکرێن کە نەتوانن ئاشکرا بەرهەڵستی بکەن.. نازیزم و فاشیزم و شۆفینیزم چییان لەم بەرهەڵستیە پترە و ناڕەواترن, کە ناو و ناوبانگێکن کەس وێرای ئەوەی نییە بە خۆی رەوا ببینێ!.. لە بری ئەوەی ئێمە لە سەر داوای ڕەوای خۆمان پاشەکشێ و پێدزکێ بکەین.. بۆ دوژمنان و داگیرکەرانمان نەترنجێنینە تەنگەبەری و کشانەوە خۆدانە دواوە.. کەی و لە کوێدا ڕووی داوە، خاوەن ماف و ڕەواو بەشخوراو لە ترس و شەرمی بەدناوی پاشەکشێ بکات لە مافی خۆی؟!

ئێمە کە داوای (ڕزگاری و یەکگرتنەوەی کوردستانی مەزن) دەکەین چ پەیوەندیەکی/ دەخلێکی هەیە بە سەر برایەتی و (هاونیشتمان)یەوە.. ئێمە دۆست و هاوکاری هەموو نەتەوەیەکی ژێر دەستەو چەوساوە و دۆستی کوردین و ئەگەر ڕاست" برایەتی"

و"دۆستایەتی" کوردیان دەوی دەبێ کورد ئازاد و سەربەخۆ بێت تا بتوانێ وەکو نەتەوە و تاکانێکی ئازاد و بەر پرسیار برایەتی و دۆستایەتی بکات.. کۆیلە و ژێر دەستە کەی ویست و خواستی خۆی لە چنگی خۆیدایە تا برایەتی و"دۆستایەتی" ببەستی.. کۆیلە ژێر دەستەو ویست بە دەستی ئاغاو خاوەنەکەیەتی و خۆی مافی هیچ بڕیار و هەڵوێستێکی نییە.. یان ئێمە چۆن دەتوانین ئەو (برایەتی)یە بکەین یان کەی" برایەتی" لە نێوان" ئازاد"ێک و"کۆیلە" یەکدا گرێ بەند بووە؟.. یان ئەو برایەی ڕێم پێ نەدات, یان بۆم نەسەلمێنێ, یان یارمەتیم نەدات و لە من سوورتر نەبێت لە سەر داوای ڕەوام چ جۆرە برایەتی و چ برایەکە؟ ئەو" برایە" ئەگەر سەرکەوتنی من بە سەرکەوتنی خۆی و سەربەخۆیی من بە سەربەخۆیی خۆی و ئازادی من بە ئازادی خۆی نەزانێ بە پێ ی کام دەستوور (برا)مە!!؟ حاڵ لە دوو حاڵەت بە دەر نییە.. کورد خاوەنی مەسەلەیەک و مافێکی رەوایە کە (یەکگرتنەوە و سەربەخۆیی و ئازادی کورد و کوردستانە).. جا هەر کەسێ ئەمەی لا ناخۆش بێت, بەڕەنگاری بکات, بە مافخۆری خۆی بزانێ, یان ئەوەتا دڕدۆنگی چاوبرسی کوردخۆرە, یان گێل و نەفام و بەر چاوتەنگ لە هەردوو حاڵەتاندا بیەوێ و نەیەوێ دوژمنی کوردە!. تا ئەو کاتەی خۆی پاک دەکات هەژماری دوژمنی بۆ دەکرێت! چونکە مادام دڵنیابن لە ڕەوای مەسەلەکەمان ئەوەی بەرەنگاری بکات دیارە ناڕەوایە! چونکە هەرگیز ڕەوا دژ بە ڕەوا نییە و هەمیشە کێشمەکێشم و ململانی لە نێوان ڕەواو ناڕەوا دا بووە!

مەسەلەی (هاونیشتمان)یش فاقەیەکی دیکەی شۆڤێنیستەکانە و زۆر ساویلکەو ساکار و خۆفرۆشیش دەکەوێ.. نیشتمان بە مانا زانستییەکەی ئەو پارچە زەمینەیە کە خاکی پشتاوپشتی نەتەوەیەکە و بە خوێن و گیان پاراستویەتی و مان و بوون و ژیانی بەو خاکەوە بەندە و تا ئێمرۆ هیچ نەتەوەیەک بێ ئاسمان و بێ خاک نەبووە! ئێمەی کورد یەک نیشتمان و وڵاتمان هەیە کە ئەویش ئەو پارچە زەمینەیە کە دەکەوێتە نێوان (هێڵی پانی ٢٩ و ٤٠ پلەی سەروو)وە (هێڵی درێژی ٣٧ و ٥٠ پلەی خۆرهەڵات)ەوە.. لەسەر تا ئەوسەری موڵکی کوردە و هەموو (بوونێکی ماکی و مێنۆکی و فکری بێگانەی زیانبەخش لەو سنوورەدا ناڕەوایە). هیچ جێگرێکی دیکەمان نییە.. هەر کیان و بوونێکی دیکە ئێمرۆ بەزۆرەملێ کوردی تێدا بەندکرابێ کیان و چێوەیەکی دروست کراو و ناڕەوایە .... وە نیشتمانی کورد نییە.. ئەوانە هەموویان خانەیەکن بۆ قووتدانی کوردستان..

لە بەرئەوە ئێمەی کورد (هاونیشتمانی کوردین» بەس! ئەشێ دراوسێ و ئاوماڵ و دۆستی میللەتانی نێزیک و دوورمان بین, بەڵام بەشە میراتی کۆلۆنیالیستی سەرماڵان بین نە و نەخێر!! ئەو کوردەی ئەوە نەسەلمێنێ زۆڵ و نمەک بەحەرامە..

ئەو کوردەی وێرای ئەوەی نەبێ! ترسنۆک و بوودەڵەیە! ئەو کوردەی وا بیر نەکاتەوە بێگانەپەرست و نامووسفرۆش و خۆفرۆشە! ئەو کوردەی بۆ ئەم ئامانجە نەجەنگێ کورد نییە!.

ئێمە پێمان وایە تا کورد سەربەخۆ و ئازاد نەبێت ناتوانێ نە خزمەتی خۆی و نەخزمەتی گەلانی دیکەش بکات.. بەم حاڵ و دارو بارەی ئێستایەوە چۆنچۆنی بەشداری ژیاری مرۆڤایەتی دەکات؟ چی پێشکەش خەباتی گەلی فەلەستین و باسک و ئیرلەندی دەکات؟ چۆن نابێ بە بار بە سەر مرۆڤایەتیشەوە؟!..کورد تا یەکگرتوو سەربەخۆ و ئازاد نەبێت.. زەوی چۆن دەدا بە جوتیار؟ چۆن کار دەرەخسێنێ بۆ کرێکار؟ قوتابخانە چۆن دەکاتەوە بۆ منداڵانی کورد؟

چەوساندنەوە و ڕووتاندنەوە چۆن بنەبڕ دەکات؟. دیمکراسی و ئازادی ڕا دەربرین و مافی مرۆڤ چۆن دەچەسپێنی و دەپارێزی؟.ئافرەت و پیاو چۆن چوونیەک دەکات؟" بەهەشتی مژدە پێدراو/ جنە الموعد" و بەهەشتی خەیاڵی سەرزەمین لە کوێدا دروست دەکات؟!. یەکێ شتێکی نەبێت چۆن دەیبەخشێ؟. ئەگەر ئەم بەڵێن و پەیمانە ڕەنگینانە بدات بە هەر کەسێ، بێئەوەی مەرجبەندی کات بە (یەکگرتنەوە و سەربەخۆیی و ئازادی)یەوە لە بەڵێنەکانی"عقروب" و خەونی بەنگکێشانە بەولاوە چیتری لێ هەڵدەوەرێ؟! ئەمەیە بەنگ و تلیاک و ئەفیون!. لە ئاسمان و ئاخوڕی بێ ولاخ ڕاوە ژیشک بە جەماوەر کردن!. ئەمەیە چەواشەوە و سەرلێشێواندن و بەهەڵەدابردن.. ئەمە وەکو هەڵخەڵەتاندن و ساختەبازی و قۆڵبڕینی سیاسیە! ئەمە دوکانی بێمایە کردنەوەیە.. ئەمە چاوبەستی سیاسیە.. و مەسەلە بنەڕەتیەکە لە بیر جەماوەر بردنەوەیە.. ئەمە ئەو خۆرکەیە کە لاشەی کورد گەندەڵ بکات.. ئەمە ئەو درز و دەلاقانەیە کە دوژمنی لێوە دێتە نێومانەوە ئەمە سەرەتاو بنەتای (هەڕاجی) و (بازرگانی) و (کورد فرۆشتنە).. با هەمووان کێشانە و پێوانەی سەخت و گردە بڕو موو پێوی دڵسۆزی بدەینە دەست جەماوەر، نە خۆمان و نەکەس

– ئەگەر ویستراش – ئەتوانرێ جەماوەر لە خشتەبەری، ئەمە تاکە ڕێگایەکە بۆ داماڵینی هەموو دەمامکێک لە ڕووان.. دەبا ئەوەی لە دەمامکی ڕوو ڕواڵەتی قەڵب و ناشرین ناترسێ ئەو پێوانە و تەرازووە بدەینە دەست جەماوەر و هەموو" کورد بین" با لەتەنگەبەری (عێراقی و ئێرانی و تورکی و سوری) دەرچین و ناسنامەی ڕاستەقینەی" کوردستانی" بۆ کورد دروست کەین!..

چونکە ئاشکرایە کە نەتەوەی کورد لە کوردستاندا وەحدەیەکی ژیاری مێژوو کردی، سروشت کردی خۆڕسک هەڵکەوتوە ئەو پلەی گونجاندن / انسجام تەنیا لە کۆمەڵگای کوردەواریدا خۆی دەنوێنێ و بازدان بە سەر ئەو یەکە ژیاری و هەڵکەوت

و گونجاندنە سروشتی و خۆرسکە بۆ هەر شێوە و جۆر و قاڵب و دار و بارێکی دیکەی (جیهانی, ناوچە گەری, چینایەتی, مەزهبی, کیانە سیاسیە سەپێندراوەکان.. و هتد) بازدانە بە سەر واقعی خەبات و پێداویستی ژیان و مانەوە و چالاکی و چەواشەکردن و تێکدانی جەوهەری سەربەخۆ و ڕەوا و پێویستی خەباتی نەتەوەی کورد و خۆگێل کردن لە واقعە مێژوویی و بابەتییەکانی/ مەوزوعیەکانی کۆمەڵگای مرۆڤایەتی, با دانەوەی ڕێچکەی مێژووە بە ڕاست و چەپ و نامۆ و ناپەسندنی ناپاکانە و ئیستعمار ئاکارانەی واقعی پەرت پەرت و دابەش کراو و چەوساندنەوە و تواندنەوەی نەتەوەی کوردە.. بە شداری کردن لەو هەڵە مێژوویی یەی سەرتا سەرەی خەباتی کورد, کە بەرهەم و دەستکەوت و توانا و بوونی کورد رژاندن و خستنە سەر ئەستێلکی کەسان و وولاتانی دیکەوە, خۆفرۆشی و نۆکەری و ناپاکی و خزمەتکاری و ڕەنج و هەوڵ و تێکوشانی نەتەوەی کورد بە فیرۆ دان و پتر قولکردنەوە و جەنجاڵ کردن و ئاڵوز کردنی کێشەی کورد و لێ تەکاندنەوە و دوور کەوتنەوەی شۆڕش و خەباتی کورد, لە ڕێچکەی سروشتی و اقعیە ئازادی خوازانە و شۆڕشگێرانەکەیەتی بەرەو کەناری کلکایەتی و خۆ هەڵواسین و بڕوا بە خۆ نەکردن و بونە کلکی (ڕووداو) و دەسەلاتداریتی داگیرکەرانە بە شێوەیەک لە شێوە هەرە شەرماویەکانی نۆکەری. ئەمە لە رووی مەبدەئی و فەلسەفی یەوە و لە رووی (عملیشەوە) دەرد و کێشە و گیرو گرفت و داواکاری و خواست و پێداویستەکانی خەباتی نەتەوەی کورد لە سەرتاسەری کوردستاندا بوونێکی سەربەخۆ و تایبەتکار و خەسڵەتانێکی جیاواز و لێک نەچوو و نەبووە, جیاوازی و داواکاری و خواست و ئامانجەکانی تایبەتی و کورد ئاکارانەی خۆی هەیە, کە نەک هەر جیاوازە لەو شێوە و شێواز و ناوەرۆک و مەبەست و خواست و پێداویستی و هەڵکەوت و دار و بارەی نەتەوە دراوسێ و دورەکانی کورد, بەڵکو دژ بە تەماع و چاو چنۆکی و خواستەکانی داگیرکەرانی کوردستان و بیر و بیرکردنەوە و هەڵوێستی چەوتی زۆر لاو لایەن و کۆر و کۆمەڵە سیاسیانەی کە زۆر جاران لە سەر چەپ و پێشکەوتنخوازی نێو ئەو وڵاتە زۆڵەکانەدا حسێب دەکرێن و تەواوی دژ بە سەرەتا و بنەڕەتی یە سەرەکی و ناوەندی و لاوەکی یەکانی ئیمپریالیزم و داردەستەکەیەتی لە ناوچەکەدا و هەتا پێچەوانەو دژ بەتەیاری“ تەراتێنی نێو دەوڵەتان“دا (وفاق) و بەش کردنی ناوچەی دەسەلاتی نفوزی هێزە بەدەسەلاتە جوێ جوێ کانی جیهانی و (یاریە رەزا گرانەکە و رەشەبای بەرژەوەندی) نێو دەوڵەتانێش و لە رووی بوون و شەرعیەت و چەسپاندنی سەربەخۆیی و رەوای مەسەلەکەشدا, خەباتی رزگاری و ئازادی خوازانەی کورد لە سەریەتی لەم سەردەمەدا کە تۆز و ژەنگ و چڵکی کۆسمۆپۆلیتیزم و (دوا خانەی)

و پاشکوێی و خۆ بە کەم زانین و گچکەیی و بەزین و ترسنۆکی و ناوەڕاستڕەوی و تاکتێک بازانە و سیاسەتی محترف و خۆفرۆشان و کلکایەتی و مەبدەئی ئاغا و نۆکەرایەتی و تێکرای شێواندن و چەواشەکەری و لادان و ساردکردنەوە و مساوەمە و هەراج کاری و پرد هێشتنەوە لە خەباتی میللی کوردیدا بنەبڕ و تۆو بڕ و ریشە کێش بکرێت و رەنگ و رواڵەت و جەوهەر و ناوەرۆکی راست و دروستی رەواو, ئازادیخوازانەی مافە رەواکانی نەتەوەی کورد, وەک نەتەوەیەک کە (مافی دیاری کردنی ئازادانەی چارەنوسی خۆی بە دەستی رۆڵەکانی خۆی) بەو شێوە و جۆر و چێوەیەی دەیەوێت بچەسپێت و هەر دەسکەوتێکی کاتی و مەرحەلیش هەنگاوێک بێت لە سەرە ڕێی شاری بەکار هێنان و بە ئەنجام دانی ئەو مافە, کە مافی رەوای هەموو نەتەوەیەکی سەر ئەم گۆی زەویە یە.. و لە ڕووی دەرونیشەوە گێڕانەوەی بار و وورە و پلەی شۆڕشگێری و دەفعی شۆڕشگێرانەیە بۆ نێو دڵ و دەرونی جەماوەری کورد و زێتر کڵپە سەندن و خۆ قایم کردن و پەلاماردان و قوربانیدانە لە لایەن جەماوەرەوە و چاکترین و کاریگەرترین شێوازێکە بۆ بەرگرتن بە کەمتەرخەمی سەنگەر گۆرین و خۆفرۆشی و ناپاکیش! بۆیە هەر خۆ گێل کردن و خەلک گێل کردن و لادانێک لەم سەرەتا (عیلمی و عملی)یانەدا بەشداریەکی ناراستەوخۆ و گلاوی هەوڵی چەپەڵ و دوژمنانەی داگیرکەرانی کوردە بۆ پتر ئاڵوز کردنی خەباتی نەتەوایەتی کورد و گەورەترین دەروازەی خۆ ترنجاندنە ناوەی ناپاکانەی دوژمنانی کورد بۆ نێو ڕیزەکانی جەنگاوەرانی کورد وشێواندن و چەواشەکردن و بەرە و هەڵدێر بردنی کاروانی خەباتی نەتەوایەتی کوردە و, هەر کەس و بەرە و لاو کۆر و کۆمەڵێک بەشداری ئەم تاوانە بکات تاوانەکەی دوو هێندەی داگیرکەرەکەیە و ڕوو زەرد و ڕیسوای بەردەم خواو کورد و مرۆڤایەتی دەبێت جگە لەمانەش ئێمە لە مێژووی کۆن و نوێماندا زۆر جاران (کوڕی خۆمان کردۆتە قوربانی کچی خەڵکی) تەنها ژان و نەهامەتی و پتر چەوساندنەوە و ژێر دەستەییمان لێ دۆزیوەتەوە!

– لە مێژووی کۆنماندا گەورەترین پاڵەوانێکی میللی و داستانی نەورۆزی کورد (کاوە) بووە, کردەی کورد بووە و بردەی (فەرەیدون).

– (ابو مسلیمی خوراسانی) بە بازو و خوێنی کورد دەسەڵاتی رەشی ئەمەویانی لە ناو برد کەچی (بنو عباس) و ئاڵا رەشەکانی عەباسی بەرهەمەکەیان خوارد (ابو جعفەری) بەد نمەک لە چاکەی کوردا ئەبو موسلیمی بە فێل کوشت و (ابو دەلامە)ی روو هەڵماڵراویش بە هۆنراوەیەکی روو زەردی جویناوی پاداشتی کوردی داوەتەوە.

– صلاح الدینی ایوبی نەبوو شەرەفی ئیسلامی پاراست و هەر لە ژێر ئەو شەرەفەشدا نییە قەلاچوکراوین و دەکرێین؟!

– کەریم خانی زەند ئێرانی لە ئاژاوەی قاجاریان قوتار کرد و کەچی پاشان ئێسک و پرۆسکی لە ژێر پایەی کورسی پاشاکانی ئێراندا نێژرا.
– سەربازی نەناسراوی تورکیا بە دەمی سوپاسالاری تورکیا بە سەربازێکی کورد ناسرابوو, کە چی رەنجی پیاز فرۆشمان دەست کەوت..
– لە (شعیبە) و (فرات) دا هەزار سوارەی کورد نەبوون بەریان بە ئینگلیز گرت!؟ چمان چنگ کەوت؟!
هەزار ساڵە پاسەوانی سەر سنووری ئەم و ئەوین, لە شەر و ناخۆشی و کۆستا لە سەر دڵانین لە کاتی حسێب و ئاسایدا دادەپڵۆسرێین!. ووشکە وەردی کێ ما نەیکێلین؟. دەستمان بە چمکی کێوە نەگرت لە بەر قاپی کێدا نەوەستاین؟!.. لە زەماوەندی کێدا دەستمان نەگرت؟.. ئەی بۆچی شتێکمان بۆ خۆمان نەکرد؟!.
بۆ دەبی دەست بەکونەماری هەزار و یەک جارەی گەستراو مانا بکەین؟. و بۆ دەبێ تولە رێ ی هەڵدێر و نائومێدی بکوتینەوە؟.
بۆ دەبێ هەر خۆمان بە کلکی روداو و خەڵکەوە وەبەستین؟. تا کەی ئەم تەلیسمە باوەر بە خۆ نەکردنە نەشکێ؟. تا کەی هەر وا ئاو لە دنگدا بکوتین؟.
تا کەی لە تەنگە بەرایی باوەر بە خۆ نەبوون و بۆ خۆکار نەکردندا گیر بخوێن؟.
کەی وەکو کورد بۆ کورد بیر بکەینەوە؟.
کەی واز لە خۆخۆری و بێگانە پەرستی و خۆهەڵواسین دێنین؟.
کەی بە هۆشی خۆماندا دێینەوەو چی دی جەماوەری رەش و رووتی کوردستان ناکەینە خۆراکی مەبەستی یەکێکی دیکە؟.
– ئێمە باوەرمان بە دوستایەتی و هاوکاری و هاریکاری نێو گەلان هەیەو بێ ئەو هاریکاریە ژیان خۆی نا چەرخێ.. بەڵام پێمان واشە کە تا کورد شت نەبێ, کورد و کورد برا نەبن و دەوری سەربەخۆی نەبێت, هەر دۆستایەتیەک باسی لێ بکرێت, خۆهەڵخەڵەتاندن و خەڵک فریو دانەوە (ئاغا و خزمەتکار) و (پاشکۆیی)یەکی بە حورمەتە و بەس ...
– ئێمە باوەرمان بە پێویستی گرێدانی خەباتی نەتەوایەتی و رزگاری خوازانەی کوردە بە خەباتی گەلە چەوساوەکانی جیهانەوە و دوور کەوتنەوە لەم سەرەتا بنەرەتیە هاوبەرژەوەندی و هاوچارەنووسی چەوساوانی جیهان لادانە لە کوردایەتی. بەڵام دژی (خۆ نەویستی) و (خۆ لە بیر چونەوە) و (بروا بە خۆ نەبوون) و (چاوە چاوی دەستی بێگانەین).
– ئێمە باوەرمان بەوە هەیە کە لە بار و هەل و مەرجێکی وەکو ئێستای کورد و شێوە و جۆری دابەش کردنی کوردستان و دار و بار و عەقڵیەتی دواکەوتوو

و شێت گیرانەی دوژمنانماندا, گەیشتین بە ئامانجە رەوا و مێژوویەکانی کورد دەیان قۆناغ و جێ گۆرکێ ی دەوێ, پێویستە هەر قۆناغەی بە پێ ی هەل و مەرجی خەباتی ئەو رۆژە و هەڵکەوتی خۆ و دۆست و دوژمنی دروشمە و داواو هەنگاو و شێوازی خەباتی بۆ بگونجێنری و ئەو پەڕی سود لە هەموو توانا و لایەک وەربگیردرێت بۆ خزمەتی مەسەلە بنەرەتیەکانمان.. بەڵام دژی ئەوەین لە ناوەراستی رێدا بە نیوەچڵی جەماوەر جێ دێڵن و لە ژێر چارشێوی (تکتیک) و (قۆناغ) و پۆزشی نا بە جێدا واقعی نادروست و سەپێنراو بە سەر خۆماندا ساغ بکەینەوە و لە بەر دەسکەوتێکی کاتی و خۆخۆیی حیزبی تەسکدا مەسەلەکەمان بدۆرێنین. ئێمە پێمان وایە (سیاسەت) مندالْ بازاری گرۆ گرتن و پێ داگرتن و (شەڕی خۆترین) نییە ... سیاسەت هۆنەر و کارزانیە.. بەڵام بەو مەرجەی هەر خۆحەشار دان و مت بوون و خاو بوونەوە و بادانەوەیەک کاتی و کەم خایەن و لە بەر پێویستی بێت و خۆ کۆکردنەوە و گوڕ بەستنەوەیەک بێت بۆ پەلامار و هەنگاوێکی نوێ و پێشکەوتوو.. ئێمە دەزانین و باوەرمان بەوەیە ئەوپەڕی مومکن لە کاتێکدا دەبێ ئامانجمان بێت.. بەڵام (ئەو پەڕی مومکن) و ئامانجە کاتیە ئیستگەیەکی گوێزانەوە و خۆ کۆکردنەوە بێت بۆ سەفەرێکی دوورتر, نەک مەڵبەندو مۆڵگەی خۆمەلاس دان و بار و بارگە خستن. ئێمە لامان وایە ئەو کوردەی دەتوانێ لە گەڵ بەرەیەکی داگیرکەر یان لایەنێکی (معارزە)یان دوژمنێکی دوژمنەکەمان یان بێگانەیەکدا (ئەگەر بۆ وچانێکیش) بێت دابنیشێ و هاریکاری و هاوکاری لە گەڵدا بکات و ماڵی لە گەڵ تێکەڵ کات.. ئەگەر لە گەڵ برایەکی کوردا سەر و ماڵ نەکەن بە یەک کورد نییە.. کوردیش بێت یان سەر لێ شێواو و چەواشە و گێل و گەوێر و ناپەسەندو بێگانە پەرستە یان خۆفرۆش و کلکە ئیدی هەرچی دەبێ با ببێ و چ رەنگێ لە خۆی هەڵدەسوێ بابسوێ ...

– ئەو سیاسیەی بیر و باوەر و رێکخراوەکەی لە کورد و بەرژەوەندی کورد لا مەبەستتر بێت, بازرگان و دەلالە..

– ئەو بیر و باوەڕی لە پێویستی کورد و بۆ خزمەتی کورد نەڕسکابێت زۆڵەک و زڕ و زیانبەخشە.

– ئەو بیر و باوەڕی لە گەڵ ویست و خواست و بەرژەوەندی ماددی و مەعنەوی کوردا نەگونجێ ئاوەکی و دومەڵە لە گیانی کوردا ...

– ئێمە دەمانەوێ چی دی بەرەبابێک نیوەیان لەم دیوو نیوەیان لەو دیو پاسەوانی سنووری نارەوا نەکەن.

– ئێمە دەمانەوێ چی دی کورد بە چوار و پێنج پەساپۆرت نەبێ نەتوانی سەری

وڵاتەکەی بدات نەهێڵین و سەردانی کەرکوک و کرمانشاو دیاربەکر و قامیشلی چوار فیزەی نەویت, هەر فیزەی نەویت.

– ئێمە دەمانەوێ ناسنامەکەمان کوردی بێت نەک خێر و پاشماوەی بێگانە و هەراکانی لە گەڵ خواستی دوژمناندا یەک نەکەوتین بە تاوانی (تێکدەر و یاخی بوو) ناسنامەکانمان نەسوتینن!...

– ئێمە دەمانەوی ئەو هەلە هەڵکەوتوانەی بۆ کورد رەخساوە پاش هەزار و یەک جاری لە دەست چووە, ئەو جارەشیان لە دەستی نەدەین و بە زیانی کورد بشکێتەوە..

بۆیە داوا لە هەموو کۆرو کۆمەڵ و رێکخراو و نیشتمان پەرووەرێکی کورد دەکەین, لە هەر شوێنێک هەن, هەر بیروباوەرێکیان هەیە, چەندیان پێ دەکرێ و ناکرێ, چین و چی نین ,, هەموان پێکەوە هێز و توانا و ووزە و تین و هەلوێست و بوونمان یەک خەین.. مەسەلەی کورد لە (چوار چێوە) و (قەپێلکی) ناوچە گەرێتی و ئەم لاو لایی و حیزبایەتی تەسک و دەمارگیری بیر و باوەری رزگارکەین و وەکو (کورد) و (مەسەلەیەکی رەوا) و دیاری هەموان پێکەوە, هەریەکەی لای خۆیەوە و بە هاریکاری و هاوکاری وەرەقەی مەسەلەی کورد لە دەستی خەڵکی دەرێنین.. ئێمرۆ مەسەلەی کورد گەورەترین مەسەلەیەکە لە سەر گورەپانی سیاسەتی" خۆرهەڵاتی ناوەراست" و" جیهانیش" و هەموو بەرە و هێزە دەوڵەتیەکان لە دۆسیەی یەکەمی بەردەمیاندایە.. بەڵام بێ خاوەنە.. خۆمان بە لای مەسەلەکەی خۆماندا با بچینەوە, با نەهامەتی و کارەساتی دوای جەنگی جیهانی یەکەم دووبارە نەبێتەوە و لە پشت مێز و پشت پەردەی سیاسەتی (خۆرهەڵات و خۆرئاوا) و (دەوڵەتانی ناوچەکە) دا تاو تۆی و یاری پێ نەکرێت.. بۆیە داوا دەکەین:

١ – هەموو هێزە سیاسی و کۆر و کۆمەڵان و پیاوچاکانی کورد لە (کونگرەیەکی میللی)یدا – لە کوردستاندا یان دەرەوەی نیشتمان یەکگرن و بەرنامەیەکی میللیانەی پێشکەوتوو دابنێن.

٢ – هەرچی بووە و نەبوە لە بیر ببرێتەوە و بەرژەوەندی کورد بخرێتە پێش تەماعی شەخصی و سەروکایەتی حزبایەتی و شەرە فکریەوە ... مەرج و مەرج کاری پێشەکی تەنها دڵسۆزی بێ بۆ کورد.

٣ – هەر لایەی بەرنامەو پێشنیاری خۆی پێشکەش بە" کونگرە" بکات و چاکترین و لە بارترین و کاریگەرترین بەرنامە ورێ و شوێن و شێواز بریار بدرێت و هەموان (التزام)ی پێوە بکەن.

٤ – سەرکردایەتی میللی باڵا دەست بێت کە چاوەدێری و بەرێوە بردنی ئەرکی خەباتی (سیاسی و عەسکەری اعلامی) بگرێتە ئەستۆ..

٥ – سەرکردایەتی میللی,“ کۆمیتەیەکی سوپایی میللی“ دروست کات کە هەموو پێشمەرگەی کورد لە سەرتا تاسەری کوردستان لە ژێر فەرماندەیدا بێت و پێشمەرگە تەنها (التزام)ی بەو (سەرکردایەتی و کۆمیتەیەوە) هەبێت و (سوپای رزگاری کوردستان) بێت و دوور خرێتەوە لە مل ملانێ ی سیاسی و حیزبییەوە ... تەنها بە رۆشنبیری و بیروباوەڕی کوردایەتی و کورد ویستی پەروەردە بکرێت..

٦ – ئەوپەڕی ممکن ئامانجی کاتی و قۆناغی کورد بێت و بە هەموو توانایەک ڕی خۆش کرێت بۆ زەمینەی بە کارهینان و جی بە جێ کردنی (مافی چارەنووسی کورد) کە (یەکگرتنەوە و سەربەخۆیی و ئازادیە)

ئەی جەماوەری بەش خوراو و چەوساوەو راپەریوی کورد

ئەم کارە لە ئاسان ئاسان ترە ئەگەر دەستی بێگانە و بێگانە پەرستی و خۆفرۆشی و بەرژەوەندی تەسکی شەخصی و حیزبایەتی تێدا ببرێتەوە.. هەر کاتێ دەستی بدرێتێ تەواوی ئاسان بە دەستەوە دێت تەنها پێویستی بە ویست و نیەتی راست و پاک و کوردانەیە.. گەورەترین هەنگاوی سەرکەوتووی مێژووییەی لە مێژووی کوردا و کۆتایی بە ئازار و ئەشکەنجەو نەهامەتی هەتا هەتایە دێنێ..

هەر کەسێ بەرهەڵەست و بەر بەستی ئەم ئەرکەش دەکات خەجالەت و ڕووڕەشی لای خوا و کورد بێت ... ئەمە بواری دڵسۆزیە.. ئەمە مەیدانی خەباتی راستێتیە.. ئەمە پێوانەی راستی دروشمە ئاڵ و والاَکانی (رزگاری کورد) و نەهێشتنی چەوسانەوەیە.. ئەمە تاکە رێگای (رزگاری و ئازادی و یەکسانیە)..

{{{ رزگاری و یەکگرتنەوەی کوردستان ئاوات و ئامانجی هەموو تاکێکی کوردە}}}

قوتابخانەی پاسۆک
(وانەی پێنجەم)

بۆ" پێش ئەوەی هەر شتێ بین.. دەبێ کورد بین"؟.

لە سەرتاسەری مێژووی مرۆڤایەتیدا هەرچی بیروباوەڕو فەلسەفەو تیۆر و هەوڵ و کۆششێکی مرۆڤانەی خێرخوا بووە, بۆ مەبەستی" بەختەوەری" و" ئاسودەیی" مرۆڤ هاتۆتە بوون!. ئەمەش تەرجەمەی عملی زەق و بەرچاوی" پەلەی ژیان"ە.. کە دەستوری هەرگیز نەگۆڕاو و بنج داکوتاوی قوڵایی دەرون و بوونی مرۆڤە.. یەک ڕێبازی فکری و هەتا هەوڵی تاکانەش, هەتا خراپەکانیش, نەیتوانیوە بۆ ماوەیەکیش بێت بمێنێتەوە و خەڵکی بە خواستی خۆیان لە دەوریان خربێتەوە بێ ئەوەی کە ئەم ڕاستی بەرژەوەند و بەختەوەری مرۆڤەی, بەرێگایەک لە ڕێگاکان لە هۆشی ئەو خەڵکەدا نەچسپاندبێ! هەر کاتێکیش نادروستی و چەوتی ئەو فیکرو بیروباوەڕانە بە ئاشکرا ساغ بوونەتەوە, گەندەڵ بوون و پوکاونەتەوە.. دیارە ئەو بیروباوەڕو فەلسەفە و تیورانە تا وەستایانەتر و کارامایەنەتر ڕازێندرابێتنەوە و هونەری چەواشەو بەهەڵە بردنی زیاتر تێدا بە خەرج درابێت و ماوەیەک زیاتر خۆیان ڕاگرتبێ و سودیان لە هەڵەی پێش خۆیان چاتر وەرگرتبێت, تا ڕەگ و ڕیشاڵ داکوتن, بە گەندەڵیشیانەوە بە سەخت تر هەڵقەنراون و تا ڕادەی پێویست بوونی شۆرش و پەلاماریشی گەیشتوون! هەشییانبووە چەندین ساڵ شوێنەواری سلبیان هەر ماوەتەوە ...

ئەمە دەمانگەیەنێتە ناخی ئەو ڕاستیەی کە" بەختیاری" و" ئاسودەیی" مرۆڤ لە ڕووی ماددی و مەعنەویەوە, مەبەست چالاکی کۆمەڵایەتی مرۆڤ بوو, کە خۆی لە چوار چێوەی بیروباوەرو فەلسەفەو ئاینی ئاسمانی و حزب و ڕێکخراو و هەموو جۆر و شێوەکانی ڕێکخستنی کۆمەڵایەتیدا دیوەتەوە ژیانی کۆمەڵایەتیش تاقیگەیەکی حازر بە دەست و بەردەستی وەکو تاقیگەیەکی کیمیا و فیزیا و ئەو زانستانە نییە کە زوو بە زوو بتوانرێ ڕاستی و چەوتێنی هەر تیۆریک بە چرکەیەک و عەمەلیەیەکی مختبەری دەربخرێت! کەرەسەو ڕێ و شوێن و مەوداو بواری تاقی کردنەوە و لە مەحەک دانی ئەو تیورە کۆمەڵایەتی و فەلسەفیانە جیاواز و تایبەتین و واقع و تە گبیقی عملی و گونجان و نەگونجان و تێهینانەوە و کورت کردنی لە پراکتیکدا دەردەکەوێ کە مەودای زەمەنی لە چاو ئەوانەی دیدا درێژە دەکێشێ.. زانستی کۆمەڵایەتی و دەستورە تایبەتیەکانی مرۆڤ و ژیانی کۆمەڵایەتیش, ڕەق و تەق و زەق و ناچاری نین وەکو یاسا و دەستورە ماددیاکان کە بۆ جاری هەزار جارە و لێرە و لە مەڕیخ

و لەو پەڕی دنیا هەر یەک بن و هەزارو یەک هۆ و تایبەتکاری تێکەڵاویان دەبێت و سەرباری هەر هەمووش خەسڵەتی زۆر تایبەت و نەوەستاوی هۆش مرۆڤەکە خۆی, کە زەمینەی ئەو تیورو باوەر و فەلسەفانەن..

هەر ئەمەشە کە پاساوی بوونی ئەو هەموو بیرو باوەرو فەلسەفەو ڕێبازە جۆی جوێیانەی ژیانی مرۆڤ دەدات, و راسترینیان لە نێو هەمواندا بەو گردە بریەی کە ئاو لە دوو ئەتۆمی هایدرۆجین و ئەتۆمێکی ئۆکسجین ڕێ دەستورە ماددیەکەدا دەر ناخات و دەبێ لە میانی عەمەلیەی مێژوویی زۆر ئاڵۆزو پشوو درێژداخۆی بە سەر مرۆڤدا بسەپێنێ و یەک لای کاتەوە.. ئەمەش مانای ئەوە نییە تا قال و بەلا, راستی و چەوتی تێکەڵ بن و هەر کەسێ بە بەری خۆی بپێوێ و هەر هەمووشیان راست بن!! یان دۆزینەوەو گەیشتنی مرۆڤ بە ڕێبازی راست وەک دووکەوتنی سێبەری خۆی دوورە دەست بێت!... تێ نەهێنانەوەی هەر تیورَێک و ڕێبازێک و فەلسەفەیەک, بە لانی کەمەوە لە لانێک لە لانەکانی ژیانی مرۆڤایەتی, دەگەرێتەوە بۆ محدودیەتی ئەو تیورو فەلسەفانەو نامحدودیەتی ژیان و بوون, تاکە چارەی ئەمەش بە خۆکردنەوەو ئامادەگی بەردەوامی ی خۆ نوێ کردنەوە و" تعدیل" کردنە بە پێ ی داخوازی بارو هەل و مەرج و هەڵکەوت.. کە ئەمەش لە مەیدانی فەلسەفە و قەرار دراو و کلۆمدراودا نایەتە دی! بۆیە ئەو فەلسەفەو بیرانە هەمیشە تووشی نەخۆشی پشوو سواری و تەنگە تیلەیی و تێ نەهێنانەوە دێنەوە کە پیشەی هەمیشەییان پینەو پەرۆ کردن و عەیب داپۆشێنیەتی تا دەگاتە سنووری کۆنەپەرستی و بە گژ واقع چوونەوەدا. ئەمەش دوا پلەی ژیان و سەرەتای مەرگی هەر بیروباوەڕ فەلسەفەیەکە. زیانەکەشی هەر بۆ کۆمەڵگەی مرۆڤایەتی دەگەرێتەوە!

چاکترین ڕێگای خۆپاراستن و بواری ڕاستی و دروستی هەر بیروباوەرو فەلسەفەو تیورێکیش تەنها (واقع) و چەندایەتی و چۆنایەتی بەدی هێنانی مەبەستی بنجی ئەو چالاکیانەی مرۆڤە کە" بەختیاری" و" ئاسودەیی"یەتی ....

بە واتایەکی دیکە.. ئەو ڕێبازو تیورو بیروباوەڕ و فەلسەفە زانستانە کە لە ئاست واقعدا کورت نایەنێ, یان ئەوەندە کراوە و" مرن"ە کە جێی گۆران و پێش هاتە باس لێ نەکراو و نوێکانی تێدا دەبێتەوە..

ئەویان راستە و دەتوانێ بمێنێتەوە کە تا سەر لە خزمەتی مرۆڤدا بێت و لە بەر یەک گرتنی دوان, سیان, چەندانیکیاندا, میقداری چەندایەتی و چۆنایەتی"بەختیاری" و" ئاسوودەیی" مرۆڤەکە پێوانەو (مؤشر)ی راستی و تەرجیح دانە.

ئێمە مرۆڤ وەکو تاکێکی دابڕاوی, بێ پەیوەندی, سەربەخۆ نابینین! چۆن قەترە بە دەریا و تواوە و بی کەسایەتی و بوونی تایبەتی و وون بووی ناو کۆمەڵیش نابینین..

ئێمە مرۆڤ بە تاکێکی خاوەن کەسایەتی و تایبەتی و خەسڵەتی جیاو و سەربەخۆی نێو کۆمەڵ و ئاوێتەی کەسایەتی و تایبەتی و خەسڵەتی جیا و سەربەخۆی تاکەکانی دیکە دەبیینین.. لە کاتێکدا کارتێکراوە, کارتێکەریشە, لە کاتێکدا سەربەخۆیە بەشێکەو کەرتێکە لە کۆمەڵ ...

هەر ئەم خەسڵەتی تاکایەتی و کۆمەڵایەتی مرۆڤە کە کێشەی هەرە گەورەی بەردەم"بەختیاری" و" ئاسوودەیی"یەتی.. دۆزینەوەی دەستوری ووردو موو بڕی سنوری تاکایەتی و کۆمەڵایەتی مرۆڤ و ڕاگرتنی ئەو هاوسەنگی و بەرابەریەی نێوان خەسڵەت و پێویستیەکانی تاکایەتی و خەسڵەت و پێویستیەکانی کۆمەڵایەتی, تاکە رێگا و چارەی بنەبڕی سەرجەم کێشەکانی کۆمەڵگەی مرۆڤایەتییە..

وە نەبێ ئێمە ئیدیعای ئەوە بکەین کە بە" قودرەتی قادر" و" دەستی سیحراوی" لە شەوو رۆژێکدا توانیومانە خەتمی ئەم عیلمە بکەین و تاکە رێگامان دۆزیبێتەوە و چارەکەمان حەتحەتۆکەی حەوت دەرمانەی هەموو دەردانە! ئەمە زۆر لەوە گەورەو گران ترە هیچ کەسێ (حورمەتی مرۆڤایەتی خۆی و راستی بگرێت) ئیدیعای بکات.. ئێمە تەنها وەکو بەرچاو روونیەک و کرانەوە و بیرتیژیەک لە پەندو دەرسە مێژوویەکان و رامان لە واقعی کۆمەڵگەی مرۆڤایەتی و سەلماندنی یاسای" بەختەوەری" و" ئاسودەیی" مرۆڤ! لە سەر پاراستنی تاقی کردنەوەی ژیانی مرۆڤایەتی دا کێشانە و پێوانەو ستاندەردی راستی و دروستیمان دۆزیوەتەوە, کە بوار و مەحەکی هەموو بیروباوەرو تیور و فەلسەفەیەکە, بەوەی خۆشمانەوە.. ئەویش"بەختیاری" و" ئاسوودەیی" ماددی و مەعنەوی مرۆڤە..

کە مرۆڤ تاکە دابراو و خۆ بە خۆنەبێت, قەترە بە دەریای تواوەی نێو کۆمەڵیش نەبێت.. وەکو بوویەکی زیندووی بە هۆشی کۆمەڵایەتی.. لە چوار چێوەی باڵاترین شیوە و چوار چێوەی کۆمەڵایەتیدا دەبیینین کە" نەتەوە"یە, نەتەوەش ترۆپک و دوا پلەی گۆڕان و گەشە و رسکانی ژیانی کۆمەڵایەتیە.. بۆیە بوونی مرۆڤ, ژیانی, بەختەوەری, ئاسوودەیی, کەسایەتی و کۆمەڵایەتیشی هەر لەو چوارچێوە خۆرسکە سروشتییەدا دەبینین و هەموو دابەشکردن و حاڵەتەکانی دیکەی" ئاینی, مەزهەبی, چینایەتی, جنسی, رۆشنبیری, ژیاری,... هتد" کاتی و قابلی گۆران و نەمان و خۆپەیدا کردنە, شتانێکی تەنها لە چوارچیوەی حاڵەتی سروشتییەکەی" نەتەوە"دا تێی دەڕوانرێ و هەن.. یان نین.. یان تایبەت نین!

بۆیە بەرژەوەندی و خواستی نەتەوە, ترۆپکی خواستە کۆمەڵایەتیەکەیە, و مرۆڤ تەنها لەو چوارچێوەیەدا دەتوانێ" کەسایەتی و کۆمەڵایەتییەکەی" بپارێزێ و گەشەی پێ بدات..

ئەگەر ئەم راستیە پێش چاوخەین" دەبێ پێش ئەوەی هەر شتێ بین.. کورد بین..»
هەروەها رۆڵەکانی هەر نەتەوەیەکی دیکەش وا.. مەبەست ئەوەیە:

پێش ئەوەی پاسۆک بین.. دەبێ بۆیە پاسۆک بین, بۆ خزمەتی کۆمەڵگەکەمان کە کۆمەڵگەی کوردەواریە.. مەبەستی" پاسۆک"ایەتیمان, تەنها و تەنها خزمەتی کوردە, نەک بەژن و بالای پێنچ پیتی" پاسۆک" و هەتا بیروباوەری" پاسۆک" یش..

دەبێ بۆیە" مارکسی" بن, چونکە ئەو بیر و فەلسەفەیە دەتوانی نەتەوەی کورد بگەیەنیتە"بەختیاری" و" ئاسوودەیی" ماددی و مەعنەوی ...

دەبێ بۆیە" دیموکرات خواز"بین, چونکە پێمان وایە چاکترین رێگای خزمەتی نەتەوەکەمانەو کورد دەگەیەنێتە"بەختیاری" و" ئاسوودەیی" ماددی و مەعنەوی..

بۆیە فلان بیر یان فیسار فەلسەفە پێرەوی دەکەین, چونکە لە خزمەتی کوردایە و بۆ بەرژەوەندی کورد پێرەوی دەکەین, نەک لە بەر هیچ اعتبارێکی دیکە ...

ئەگەر هەر کاتێ و هەر دەمێ ئەمانە کورتیان هێنا یان پیا رانەگەیشتن یان ڕێباز و بیرو فەلسەفەی چاتر هەبوون دەم و دەست دەبێ بۆ خزمەتی کورد و بەرژەوەندی کورد و"بەختیاری" و" ئاسوودەیی" کورد بیگرێنە بەر ....

ئەگەر ئەمەمان کرد ئەو کاتە بە راشکاوی دەتوانین بڵێین خزمەتی کۆمەڵ دەکەین و شەڕە گەرەک و دەرویشایەتی ناکەین.. ئەو کاتە دەتوانین عوزری هەڵە بوون و چەوت بوونیش لە یەکتری قبوڵ بکەین.. و تەنها ئەو کاتە دەتوانین بە راستی خزمەتی مرۆڤی کورد بکەین ...

بۆیە:

[پێش ئەوەی هەر شتێ بین.. دەبێ کورد بین].

بۆ ئاگاداری

منالەکان
ئێوەن زەلکاو دەشلەقێنن
ئێوەن ئە بوومەلەرزانەی
سبەی کانی دەتەقێنن
ئێوەن سبەی
سنووری دەستکرد دەشکێنن
قەفی زنجیری لێکپچڕاو
بەیەکترەوە دەلکێنن
لە قامیشلی
لە دیاربەکردی شێخ سەعیدا
لە سلێمانیی بریندارردا
لە مەهابادی قازی دا
بەیەک فەلسەفە پێ دەگەن
گشت تێ دەگەن
ئەوەی کورد بێ نەوەی نوێ بێ
دەبێ تێشووی
ڕێی یەکێتی کوردی پێ بێ
****

بانگی لە سەنگەری پاسۆکەوە

هاو وولاتیەکەم, هاونەتەوەکەم, هاوژان و چارەنووسەکەم.

سلاوی ئازادی و یەکسانی

بوون و مانەوە و ژیانی ئازادی هەر تاکێکی نێو کۆمەڵ بەندە بە بوون و مانەوە و ئازادی نەتەوەکەوە نەتەوە ئەو بووە زیندوە یەزدانکردە رەنگرێژە سروشتیەیە کە قەوارەو قالب و بۆتەی ژیانە و بوونی مرۆڤ دەنەخشێنێ و دەپارێزێ و تەنها لە سنوور و ئامێزێ نەتەوەدا تاکە ئاسایی و تاکە هەلکەوتوەکانی کۆمەڵ دەتوانن بوونی مرۆڤایەتی خۆیان بدۆزنەوە و ئەو رەنگ و خەسلەتە مرۆڤایەتیەی جیایان دەکاتەوە لە رەوە بەرەلا بێ سنوورو بێ هۆشی گیانەوەرانی دیکە و خەسلەت و تایبەتکاری مرۆڤانەیان بەرچاو تر دەخات و قوولی دەکاتەوە و دەی پارێزێ.

ژیان تەنها مانەوە بایولۆجیە روتەکەی هەناسە دان و خواردن و زاو زێ کردن نییە, و ئەم گۆی زەوییە بۆ ئەوە نەڕەخساوە وەکو ئێستگەیەکی شەمەندەفەر و

دالانیکی تارێکی نەفەس بڕ پێیدا بڕۆین و ڕۆژگار پەنچە ژمێر کرێ و بە دیار چارەنووسی پەردە دادانـەوەی ژیانەوە هەڵتوتێین ئەگەر چی بوون هیچ ترس و رایەکی بە بوونەوەر یان مرۆڤەکە نەکردووە بەڵام ئەوەی بۆ ڕەخساندووە کە تام و چێژ و مانایەکی پڕشنگدار و شیاوی (بۆ ژین)ێکی وای تێدا بێت کە ئەو هەموو جەنجاڵی و بگرە و بەردەیە بهێنی کە لە گەڵ یەکەم واتەی ساواییدا بەرەنگاری مرۆڤەکە دەبێتەوە:

هەر ئەو هۆش و گۆش و دەسەڵاتە بەر بڵاو وفراوانەی پێ نەخشراوە و ئەو بڵندی و تایبەتکاریەی هەیەتی دەیخاتە بـەردەم ئەو پرسیارەی کە ڕووداوێکی ڕێکەوت و هەڵتۆقیو نییە.. دەبێ لە گێژاوی شەپۆلی جۆرا و جۆری هەڵچووی ژیان دا بە دوای بوون و (زات)ی خۆیدا بگەڕێ و ئەو دەستوور و یاسا و ڕێچکانەی لە بەردەمدا دانراوە و ئەو دەسەڵات و توانا و بەهرەیەی هەیەتی و ئەو تایبەتکاری و بێ نموونەییەی لە ناخ و واقعدایە هەقی خۆیان بداتێ و پەیڕەویان بکات و پشت لە هەلی مێژوویی, دیاری کراو و نەخشێندراو نەکات بە تاکە ڕێگای خواکردی سرووشتی پێویستیدا ڕەوتی مێژوویی خۆی, چارەنووس و ڕێبازی بوون و ژیانی مانا قووڵ و بەرفراوانەکانی بوونی بۆ وەدۆزی.. بوونی نەبێتە خەسارەت و بە ملدا کەوتنی بەلایەکی نابەجێ!.

مرۆڤ ئەو ئاسۆ روناکەی بەردەمی و ئەو ڕێچکە مێژوویی و ئەرک و تایبەتکارییەی مرۆڤانەی خۆی تەنها لە (جو)ێکی دروست و گونجاو خۆڕسکدا دەتوانێ تاوتوێ بکات و بگاتە ترۆپکی مانا گەشە دارو پیرۆزو بەپێزەکانی ژیان,ئەمانەش هیچیان بێ زەمینەیەکی زیندووی واقعی و مەودایەکی سروشتی و فراوان و گونجاو و قەوارەو قاڵبێکی مرۆڤانە بوونیان مەحاڵە و دەستگیر نابێت ئەویش تەنها قەوارەی“ نەتەوە“ و (بیری نەتەوایەتی ئازادیخواز) و (ڕێبازی مێژوویی نێو نەتەوە) و (دەستوری ژیانی نەتەوایەتی) سەر گۆی زەویە بێ بوونی قەوارەیەکی نەتەوەییەی! و بوونی ئاژەڵدا! نابێت و لە هەموو بەرپرسیاری و پێشەوایەتیەکی مرۆڤانەی دەکەوێ سەر باری ئەمانەش (هۆش) کە گەورەترین و پیرۆزترین و کاریگەرترین کەرەسە و چەک و ئامرازی“ پەلەی ژیان”ە دەبێتە بەڵا بە سەر مرۆڤەکەوە و ئەو ژیانە ئاژەڵیەشی پێ لەق دەکات, چۆن ڕووەکێک بێ ڕەگەکانی و زیندەوەرێک بێ ڕەوەکەی هەڵ ناکات و لە یاسای بوون دەترازێ! ئاواش مرۆڤەکە بێ ئەو قەوارە نەتەوایەتییە لە بوون و ژیانی مرۆڤانەی دەترازێ.

بۆیە بەر لە باس کردنی جۆرو شێوە و شێوازی ژیان و ڕەواو ناڕەوایەتی و دەسگا و دوکانی ژیانی کۆمەڵایەتی و ڕێچکەو ڕێبازی ژیانی ئابوری و کۆمەڵایەتی و

سیاسی و ئاینی و تێکڕای لانەکانی دیکەی ژیان و کێشمە کێشی فەلسەفیانەی ژیان و گونجان و نەگونجان دەبێ زەمینەی واقعی ئەم باس و خواس و ئامانج و ڕەنجانەی مرۆڤ مسۆگەر کرێت و کەرەسەی بابەتی هاوبەش و پێویستی هەموو چالاکیەکانی مرۆڤ لە بەر دەست دا بێت و دیاری کرێ و بپارێزرێ, کە قەوارەو بوونی (نەتەوە) و گەشەو نەش و نماکردن و رەگ داکوتاندنی (بیری نەتەاویەتی خۆرسک) و ژیانی (نەتەاویەتی) مێژوو کردە. ئەشێ مرۆڤ وەکو گوڵێکی سیسەوە بووی دەست کردو خزمەتکار لە ئینجانەی دەستی و ناسروشتیدا بڕوێ و رەنگیش بداتەوە, بەڵام گوڵی سەر مێوو هەواوهەوەس و ویستی یەکێکی دیکەیە! ئەگەر وەکو زاراوە ناوی گوڵ و ژیانی لێ بنرێ لە راستی و واقعدا تەنها دیکۆرێکی بێ گیان و جوڵە و بێ کاریگەرێتیە, وەکو هەر پارچە فایبەر و فلینێکی دیکەیە کە لادیواری پێ دەنەخشێنرێ! ژیان بوونی دەرەوەی (نەتەوە) و بێ (نەتەوەیی) لە ئاستی بەرابەری ئەو گوڵە دیکۆرە و گوڵاڵە سوورە سەرکەش و سەربڵند و گۆری تەبیعەتی کوردستاندایە. ژیان و واقعی مرۆڤیش گەلێک لەوە سەرسەخت تر و دڕ دۆنگ ترە لەم بارەیەوە, باخێکی بێ پەرژێنی بەرەڵا چەندە کراوەیە بۆ هەموو رەوەو تێ بەربوون و دەست درێژی و شێلانێک مرۆڤی بێ وڵات و بێ (نەتەوە) و بی (بیری نەتەوایەتی) گەلێ هەڵماڵاوەترە.

ئێمەی مرۆڤی (کورد)یش دەتوانین لانە ئاژەڵیەکەی ژیان بە (خواردن و خواردنەوە و رۆژ بردنە سەر و زاو و زێ)مان چنگ کەوێ ئەگەر (کورد)یش نەبین! بەڵام لانە زاڵەکەی (مەعنەوی) و (ژیان و بوونی مرۆڤایەتی)یەکەمان تەنها لە چوارچێوەی قەوارەی (نەتەوەی کورد) و (بیری نەتەوایەتی) دا چنگ دەکەوێ. دەستووری ژیانیش کە مەرگی داناوە بۆ هەڵبژاردنی هۆشمەندانەیە لە نێوان (بەتاڵی و بێ نیشتمانی بێ قاڵبی نەتەوایەتی) و (خورتی هاوولاتی و بوونی نەتەوایەتی) و (مافی میللی) دا لایەکی چالاکی ژیانی مرۆڤەو پشت هەڵکردن لەم لانە پیرۆزە پشت هەڵکردنە لە بوونی مرۆڤایەتی مرۆڤ خۆی کوشتن و فەوتاندنە.

(قیبتی و فینیقی و ئاشووری و بەربەر) یە مردن و لە ناوچوونی کیانە نەتەوەییەکەیان مردوون؟ کوان؟ ئەگەر هەشبن لە ژێر چ ئاسمان و چ ناوێکدا دەتوانن بژین؟ ئایا هەمیشە پاشماوە خۆری سەر خوانی خەڵکی دیکە نابن؟!

بۆیە هەموو هەوڵ و چالاکی و هەڵپە و پەلامار و خەبات و تێکۆشانێک لە سەرە رێی پیرۆزی (کوردایەتی) و پاراستنی (نەتەوایەتیماندا) هەوڵ و خەباتە بۆ ژیانی ئازادی و مرۆڤانە و لەسەرمانە لە هەموو هەل و مەرج و بار و بە هەموو شێوە و جۆر و رێگایەک هەرچی هەمانە و نیمانە بیخەینە خزمەتی خەباتی رەوای نەتەوایەتی ئازادیخوازنەی کورد. دەبێ بشزانین کە شاڕێ خەبات و تێکۆشان هەمیشە بە

هەزاران کەند و کۆسپ و لەمپەر و پەیمانی درک و داڵ و نارەحەتی تەنراوە, بەڵام تاکە ڕێگای ڕزگاری سەرفرازی ڕێچکە مێژوویيشمانە و چارەنووس و دوارۆژمانە.. تەنها ڕێگای بوون وژیانیشە, لە بەر ڕۆشنایی ئەمانەدا وەکو کوردێکی بە شەرەف و بەوەفا و دڵسۆز و هۆشمەند بانگی کوردایەتیت بە هۆشدا دەدەین و بانگەوازی بەشداری شەرەفی کاروانی خەباتی نەتەوایەتیت لێ دەکەین و هیوادارین لە ئاستی ئەو هیوا و متمانەیەدا بیت کە ئێمە پێت دەکەین و کورد چاوەڕوانت لێ دەکات بە پیرەوە نەهاتنی بانگەوازی خەبات و تێکوشان ڕۆچوونە بە پاشەڵی مێژوودا و خۆکوشتنی مرۆڤایەتییەی, لە دەست مانای ژیان و مرۆڤانە.

ئێمەی (پاسۆک) , لامان شەرمە داگیرکەر و دوژمنانی نەتەوەکەمان ویست و خواستی خۆیان بە سەر نەوەکانی ئەو نەتەوە دلێر و قارەمانانەدا بسەپێنن دوو هەزار و پێنچ سەد ساڵە باوباپیری وەکو چیاکانی کوردستان سەریان بڵندە لە ئاست دۆست و دوژمندا, نیشتمانی خۆشەویستمان و بوونی نەتەوایەتیمانیان بە خوێنی هەزاران هەزار جوامێری نەمری کورد پاراستوە و ئێمرۆ ئالای پاراستنی کوردستانی دایکمانیان و نەتەوەکەیان داوەتە دەست ئێمە.. ئێمە بە زەخیرەی خەبات و کەرەسە و میراتی شۆرشگێڕی مەعنەوی ئەوانیشەوە, نەتوانین پارێزگاری شەرەفی بڵندی ئەو ئالایە بکەین, شیاوی ژیانی مرۆڤانە نین! جا کێ ئەم سووکیەتیە بە شانی خۆی ڕەوا دەبینێ. کێ ئەو زەلکاوی سەر شۆری و ملکەچیە هەڵدەبژێری. کێ لە دەستووری نەمری خەباتی کوردایەتی لادەدات؟! کە بە زمانی کوردی و ویستی و ڕۆحی کوردانەوە وەلام بدەینەوە دەڵێین: کەس! ئەوەی پێچەوانەی ئەم یاسایەش بێت (کورد) نییە, ئەگەر چی زگێکی کوردیش ڕسکاندبێتی, بێ گومان سەرچاوەی ئەو ڕسکاندنە بێگانە و نائاشنایی دەروون و بوونی کوردانەیە ...

بیر و باوەری نەتەوایەتی کورد (کوردایەتی) کە ئێمرۆ خۆی لە چوار چێوەی بیروباوەری و ئایدولۆژیەت و ڕێبازی شۆرشگێڕانەی (پاسۆک)دا دەنوێنێ و ئێمەی پاسۆک دەفری مادی و مەعنەوی (کوردایەتی) پیرۆزین باوەڕی بێ گومان و بناغەی ئەستورمان لە سەر ڕەوا و پیرۆزی و پێویستی و حەتمیەتی سەرکەوتنی خەباتی نەتەوایەتی کورد هەڵچنیوە و ڕێبازی بەرگری کردن و پاراستنی بواری نەتەوایەتیمان گرتوَتە بەرو ئامانجی (ڕزگاری و یەکگرتنەوە و ئازادی کوردستان و یەکسانی نەتەوەی کورد)مان خستۆتە بەرچاو و هەستو بونمان و دامەزراندنی کیانی سەربەخۆیی کوردمان کردۆتە نێرکەی خەباتی نەتەوایەتیمان و بیروباوەڕی پیرۆزی کوردایەتیش مەشخەڵ و ڕێ دەرکەر و تێشووی ڕێگای دووری پیرۆزمانە.

له كه‌له‌پووری شۆڕشگێڕیمان

ئەبێ میللەت یەک بێ لەگەڵ یەک
لە ئەربابی قەڵەم تا خاوەنی چەک
ئەگەر کوردێک ئیهانەت کەن لە بەسرە
هەموو بێینە خرۆش جۆش و نەعرە
هەتا حەقی نەسێنین ڕانەوەستین
لەبەر بێ ئیتفاقی خوار و پەستین

من یەخەی خۆ لەبۆیە دائەدڕم
ئێوە نابن بە هیچ و من ئەمرم
دەبێ من کەیفی چیم بە دونیا بێ
قەومی من وا ڕەزیل و ڕسوا بێ
بێکەس و بێدەر و بێ سەردار
ئەوی ڕێگای لە کوردان گۆڕی
لەعنەتی خوای لە ئەلحەد و گۆڕی
میللەتی کورد فەقیر و بەستەزمان
بە قسەی ئەو کەسانە چۆن خەڵەتان

مەلا محەمەدی کۆیە

٤ — دژی خۆبەستنەوەین بە هەر بەرەیەكی دەوڵەتییەوە, مەگەر بەرژەوەندی بەرزی كوردی تیدا بێت و مەترسی بۆ سەر ئازادی و سەربەخۆیی كوردی تێدا نەبێت.

لە ژیانی میللەتان و مێژووی دەوڵەتان و پێویستی پێكەوە ژیان, هەتا لە ئاستی ساكارترین شێوەی كۆمەڵایەتیدا كە" خێزان"ە هەمیشە دوو ئاست و دوو رێچكەی گوزەران و چالاكی كۆمەڵایەتی هەبوو.. ئاست و رێچكەی هەرە گرنگ و یەكەم, ژیان و پەیوەندیەكانی ناوخۆیە و دووەمیان.. پەیوەندیەكانی دەرەوەیە. كە بەواتایەكی دیاریكراو و فراوانتر سیاسەتی ناوخۆ و سیاسەتی دەرەوە..هەر یەک لە مانەش زەمینە و كەرەسە و پێویستی و ڕێ و شوێن و داب و دەستوورو بنەما و سەرەتای خۆیان هەیە.. سیاسەتی ناوخۆ — بە كورتیەكەی — بریتیە لە شێوە و جۆری ژیانی كۆمەڵایەتی وسیاسی و ئابووری و ئاین و سەرجەمی پەیوەندیەكانی نێو كۆمەڵ كە لە گۆڕان و گەشەكردن و فراژوبوونێكی بەردەوام و بەرەو پێش چوندا دەبێ ببێت. خواستء ویست و بەرژەوەندی زۆربەی كۆمەڵ دیاری دەكات و چ دەسەڵات و هێزێكی دەرەكی بۆی نیە دەستی تێوەردا و ئەمەش سەرەتای پێویستی ژیانی ئازادانەی مرۆڤایەتییە ...

بەڵام سیاسەتی دەرەوە تا رادەیەكی زۆر چەسپاو و نەگۆڕە لە رووی ناوەروک و مەفهومەوە كە دەتوانین بڵێین بریتیە لە (پاراستن و پارێزگاری بەرژەوەندیە نەتەوایەتیەكان بە پێ ی یاسا و دەستوری نێو دەوڵەتان) ئەوەی راستی بێت تا ئێمرۆ ئەم رێچكەیە لە سەر بناغەی بەرژەوەندی و دەسكەوتی نەتەوایەتی و نیشتمانی هەڵچنراوە. مەگەر بۆ ئارایش كردن و تیفتیفە دانی خرابێت و بخریتە بەر تیشک و پێویستیەكانی دروشم و رواڵەتی" دادپەروەری" و" مرۆڤایەتی" و" رەوشتی مرۆڤانە" و" ئازادیخوازی" و" پێشكەوتن" و" هاریكاری و بەرژەوەندی نێو گەلان" و لەم بابەتانە!.. دیارە ئەم جۆرە ئیدیعایانە لەو كاتانەدا ئاوێتەی یەكدی دەبن كە بە رێكەوت یان بە ناچاری لە گەڵ" بەرژەوەندیە" رووتەكان یەكگرنەوە و ئەو كاتە چ بۆ راوە خەڵک و چ بۆ سەرپۆش دانی ئەو بەرژەوەدیانە بە توێژاڵیكی بریقەداری رەزا سوكی ژیكەڵە چ مانعی نامێنێ ئاوێتە كرێن بەس لە هەموو حاڵەتاندا كەس نیە عەیبی خۆی دەرخات و بە گەڵا توویەكیش بێت هەوڵی شاردنەوە و پاساو هەر دەدات. جا هەر بار و كات و شوێنەی بە پێی توانا و پێویست و گونجان ئەمە بە ئەنجام دەگەیەنێ ئەمەش مانای ئەوە نییە كە چ بەژەوەندیەكی هاوبەش و هاوچارەنووس و هاوباوەڕی

نەبووەوە و نابێت. بێ گومان مرۆڤ تەنها گیانلەبەرێکی هەڵپەبەری, خۆویستی بە گژا چووی دەوروبەری نییە و بەس.. بەڵکو گیان دارێکی کۆمەڵایەتی سیاسیە کە خواست و پێویستیەکانی بوون و مانەوە و بەردەوامی ی لە پێکەوە هەڵکردن بۆ گونجان و هاریکاری و هاوکاریشدا دەبینێ.. واش نەبوایە, لە بچوکترین تاکەی کۆمەڵایەتییەوە کە" خێزان"ە تا دوا پلەی گەشەو قەوارەی کۆمەڵایەتی کە" نەتەوە"یە.. نە دەهاتە بوون ... هەردوو لایەنەکەی تێدایە و هەردووکیان رووی سلبی و ئیجابی" پەلەی ژیانی"ن کە دینەمۆی بوون و ژیانی مرۆڤایەتیە.. ئێمە لە پرۆگرامی حیزبدا ووتومانە (شەرو هەراو خۆ خۆری دەستوری ژیانی سەخت ئەو سەردەمانە بووە, بە پێشکەوتنی مرۆڤ وفراوان بوونی ئاسۆی بیرکردنەوە و هەست و هۆشی مەسەلەکانی مەعنەوی خۆشەویستی و هاریکاری و دادگەری و ئاین و مرۆڤ دۆستی بە مانا ساکار و سەرەتاییەکانیانەوە) خۆیان ترنجاندۆتە ژیانی مرۆڤەوە..

هەر چەندە تا مرۆڤ لە بوونا بێت پەلەو هەڵپەی ژیان و هەوڵی مانەوە و خو راپسکاندن لە مردن هەر دەمێنی و سەرچاوەی هەموو جمو جوڵ و چالاکی و هەڵسوکەوت و گفتار و رەفتارێکی دەبێت, بەڵام رێچکەی مێژووی مرۆڤ هەمیشە بەرەو ئەوە دەچێت کە ئەو شتە رەواو زگماکانەی لە شێوە دڕندایەتی بە حەیوانیەکەیدا نامێنێتەوە و هەمیشە بەرەو بڵند بوونەوە و پاک بوونەوە دەچێت, بە گرێدانی ئاشکراشە کە" ئاسودەیی" و" بەختەوەری" کۆمەڵگەی مرۆڤایەتی تەنها لە برەو پێدان و گەشە کردن و فراژوبوونی لانە ئیجابیەکەی" پەلەی ژیانە" ئەویش هاوکاری و هاریکاری دۆستایەتی و رێزی بەرانبەری نێو گەلانە! لە سەر حسابی پوکاندنەوەی خۆخۆری و پەلامار و داگیرکردن و دەست درێژی نێو گەلان.. بۆیە ئەو راستیەی مێژووییە زانستیە کە دەڵێ: گەلان دۆستی یەک دین! ڕاستە و لەوەش راستتر ئەوەیە کە بەرژەوەندی و خێری تەواوی هەموان لە هاوکاری و هاریکاریدایە نەک بە یەکدا هاتن و یەکدی خۆری.. بەڵام وەنەبێ هەروا بەسانایی و بە نووکە پێنوسێ, یان خوازی پیاوچاکێ لەشەو رۆژێکدا ئەم سەرەتایە بچەسپێ.. تەنها بە عەمەلییەکی مێژوویی درێژ خایەن و هەوڵ و چالاکیەکی بێ پشوی هەموان دێتە دی ... چونکە پۆکاندنەوە لانی سلبی" پەلەی ژیانی" دیاردەیکی کۆمەڵایەتی نیە, بە بڕیارێک یان بانگەشەیەک یان کردنەوەی چەند بەندیخانە و قامچی بە دەستێک لە بن دەرێن.. وەکو لافاو دەبێ بەربەستی لەبەرا بکرێت و ئەم بەربەستەشە کاری رۆژ و دوو رۆژ نیە.. ئەگینا لەلایەکەوە بیگری, لە لایەکی دیکەوە سەر هەڵدەداو, و لە بوارێکدا وون کرێ, بە شێوە و لە بەرگێکی دیدا دەردەکەوێ ...

کەواتە – بەرژەوەندی و سودی گشتی – گەلان لە هاوکاری و لێک تێ گەیشتن و تەعامولی بەرانبەری و هاوسانیدایە.. هەموو شەڕ پێ فرۆشتن و دوژمنایەتی و دەست درێژی و چاو تێ بڕینێک دژی ویستی گەلان و مە نگقی مێژوو و سەرەتاکانی گیان و هەستی مرۆڤایەتیە.. بەڵام هەشن و زۆر جاران گەلانیشی تێوەدەگلێنرێ.. راست کردنەوەی بارێکی وا گلاو و چەوت, بە خەباتی بێ ووچان و گردە بڕو شۆرش گێرانەی زۆر لێ کراوان دەبێت, نەک خۆدان بەدەستەوە و سارد کردنەوەی جەماوەر لە ژێر بەندو باو و دروشمانێکی چەواشە کەردا.. بۆ نمونە هەموان لە گەڵ ئاشتی و ئاسایش و هێمنیدان, بە تایبەتی گەلانی ژێر دەستەو بەش خوراو و چەوساوە و داگیرکراو لەو بوارەدا لە هەموو کەس زیاتر بەرژەوەندی دێتە دەست.. بەڵام تا یەک شەڕ خواز و داگیرکە بمێنێ دەبێ چەکی لە روو هەڵگیرێ.. بە واتایەکی تر چەسپاندنی ئاشتی چەکی گەرەکە! پاڕانەوە و دوعا و لاڵانەوە تاکە یەک فیشەک ناگێڕێتەوە.. هەرواش پەیوەندی ئیجابی نێو گەلان و دۆستایەتی, خۆراگری و بەگژا چونەوەی ناڕەوایی دەوێت, لە هەموو بار و هەل و مەرجێکداو لە ژێر هەر ناوێکدا بێت..

ئێمە دەزانین چەندین بەرەو دەستەی نێو دەوڵەتی هەن, هەر یەکەش بەهانەو بیانووی خۆیان هەیە.. لە دوای شۆرشی ئۆکتوبەری شۆڤێتی و بە تایبەتی پاش دووەم جەنگی جیهانی, دوو بەرەی دەوڵەتی گەورە هاتنە گۆڕێ! بەرەی وڵاتانی سۆشیالیست خواز, کە بەرەی" خۆرهەلات" و بەرەی" پێشکەوتخواز" و" بەرەی شیوعی" ناسراون.. بەرەی وڵاتانی سەرمایەدار, کە بە بەرەی" خۆرئاوا" و" ئازادی خواز" و" دیموکراسی" و" ئیمپریالیزمی" ناسراون.. کە یەکەمیان شورەوی و ئەویان ئەمەریکا پێرەوایەتیان دەکات.. ئەمیان بە ناوی دژی (سەرمایەدار وچەوساندنەوە و ئیمپریالیزم) و ئەویان بە ناوی دژی (دیکتاتورێتی و کپ کردن و نەفس بڕکردن و پێشێل کردنی مرۆڤ) بەرانبەر یەک وەستانەوەنەتەوە! ئەگەر چی ئەمیان بڵی سیر ئەویان دەڵێ پیاز! بەڵام لە سەر جەمی ئاکار و رەفتاری هەر دوولایان, لە زۆربەی هەرە زۆری حاڵەکاندا, بەرەی سۆشیالیستخواز پاڵپشتی بزووتنەوە شۆرشگێڕیەکان و گەلانی چەوساوە و زۆر لێ کراوان بووە.. قەڵایەکی گەورەی لە سەرکردنەوەی گەلان بووە, بە پێچەوانەی ئەمەریکاوە کە هەمیشە پاڵ پشت و هاوسەنگەری چەوسێنەرەوان و کۆنەپەرستان و داگیرکەران بووە.. بەڵام هێشتا وەکو دوو دەوڵەتی گەورە بەرژەوەندی تایبەتی خۆیان و بینەبڕکێ ی نێو دەوڵەتان و خۆ قایم کردنی نێوانیان هاندەری یەکەم و سەرەکی کردەوە و چالاکیان بووە.. ئەمە مانای ئەوە نییە هەردوویان لە یەک ئاستی تایبەتیدا بن و نەدار بێ نەپەردوو!

نەخێر , لە مەیدانی هەڵبژاردندا بێ گومان دەبێ پێ بە پێ ی ئەو گۆران و گەشە کردن و چوونە پێشەوەیە هەنگاو هەڵنرێ و هەنگاوەکان هاوشان و جووت بن لە گەڵ واقعدا ئەگین دابڕینێکی گێلانە دێتە پێش کە هەڵدێری نەمانی لە پێشە.. ئەمەش بۆ گەلێکی بچوک و ژێر دەستە لە هەموو کەس پڕ مەترسی ترە و زۆر جاران دەکرێت بەدەمامک و دێوجامەی راوکردنی ئەو گەلانە, بۆ ژێر دەستە کردن و دادۆشین و هەتا تواندنەوەش..

بۆیە مرۆڤی شۆرشگێڕ دەبێ لە هەموو کەس راستگوتر بێت و ئەو کە دچێت بە گژ زۆر و نارەواییدا دەبێت وێڕای ئەوەش ببێت کە شتەکان چۆن و چۆن روو دەدەن و چۆنیان دەبینێ بیخاتەروو.گەورەترین ئەرکی شۆرشگێڕ پەردە هەڵدانەوەیە لە رووی واقعدا بە تاڵ و شیرینیەوە.. تەنها ئەوانەی سیاسەت و شۆرشگێڕیان کردۆتە گەندەڵان و لە پەنایدا لە سەر ئەستۆی میللەتان زاتی خۆیان قەرز دەکەن بە سەرکۆمەڵدا بە کورتی" هەموو جۆرەکانی بازرگانی سیاسی دەکەن" تەنها ئەوانەن کە جەماوەر لە زەلکاوی نادیار نا مەفهوم و شیعاراتدا دەخنکێنن..

راستیەکەی ئەمانە چۆنکی دۆستی گەلەکەی خۆیان نین, چۆنکە ڕاستییان لێ چەواشە دەکەن و کەری راوی خەڵکی ترن بۆ راوکردنی جەماوەرەکەیان!! دۆستی کەس نین و پشت بە دۆستایەتیان نا بەسترێ ئێمڕۆ چەپن.. سبەی ڕاست! ئێمرۆ شۆرشگێڕن.. سبەی خۆدەربەستەو سازشکەرن.. ئێمرۆ لە بەرەی گەل و گەلانن.. سبەی جەلادی جەماوەر و نۆکەری ئیمپریالیزمن.. هەر وا سەرنجی رابردو و روداوی سیاسی ئەم بیست ساڵەی دوایی عێراق بدە.. بە تاکە تاکەی سیاسیەکانیش و حیزبەکانیشەوە.. ئەوسا دەزانین کە خۆدانە دەست ئەو جادوگەرانە لەمەی ئێمڕۆی پتر لێ شین نابێتەوە.. گەورەترین دەرسێکیش لێوەی فیربوبین کام شتەی زۆر ڕاستەو هەتا بەڵگە نەویستیشە دەبێ رۆژانە دەیان جار لە بواری واقعدا تاقی وەکەین.. هەر کورتی هێنا تێ هەڵدەین نەک پینەی کەین!.. جگە لە هەموو ئەم راستیانەی سەرەوە. وولاتانێک و رژێمانێک هەن کە هاوبیر وباوەڕ و هاوفەلسەفەن, بەلام لە بەر پاراستنی سەربەخۆیی میللی و ئازادانەی خۆیان ئامادە نین خۆیان بە یەکێ لەو بەرە نێو دەوڵەتیانەوە وەبەستن! نمونەی" یۆگوسلافیا"ی تیتۆ سەر دەق شکێنی ئەم راستیە بووە, جگە لە یاخی بوونی (چین و ئەلمانیا) لێ یان.. ئێمە لە گەڵ دۆستایەتی و هاواکرین, بەلام دژی خۆبەستنەوە و گرێ بەندین.. چونکە هۆیە بنەڕەتیەکانی ئەو چەند دەستەیی و بەرانبەر بوونەوەیە, پتر پەیوەندی دارە بە بەرژەوەندی وکار و باری تایبەتی و خۆماڵی ئەوانەوە.. زۆر زیاتر لە بەرژەوەندی هاوبەش و هاودەردو ئامانجی! بۆیە ئێمە لە دۆستایەتی سۆڤیتیەکان کەلک وەردەگین, بەلام گێچەڵ و

ناتابابیه دەوڵەتیەکانیان ناگلێنیته ملی خۆمان.. لەمه توندتر که به گژا بچین ئەوەیه مل ملانێ ی نێو دەوڵەتی یان فیکری و ڕێبازەکانی بیرێک بێنینه کوردستانەوە.. بۆ نمونه صراعی چین و سۆڤێتی" ماوێتی و اصلاحی" و" ئەلەبانی وکۆرشیوعی" و چی و چی که هەر یەکەی تایبەتکاری و مل ملانێ و بەرژەوەندی میللی لایەک ولاکانن نابێ رێ بدرێت کوردستانی به فەتارەت چوو بکرێته مەیدانی تاقی کردنەوە و مل لەبەر یەک نانیان.. ئێمه گامان نییه له گارانی ئەو مل ملانێ وپێکدا هاتنه تا ووشکه قونەیان بۆ بکەین و پێ ی کوردی پێ به بەفربردوو بکەین.. به تایبەتی دوژمنایەتی کردنی شۆڤیەت له ژێر هەرناوێکدا سەکته دانه له بەرژەوەندی کورد لەو خێرەی چاوەڕوان دەکرێت له سۆڤیەتیەکان ئێمه بۆیەش هێندە له سەر ئەم خاڵە دەوەستین و پتر سۆڤیەتیەکان بەرچاو دەخەین.. چونکه هەڵبژاردن نییه له نێوان ئەوان و بەرەی ئیمپریالیزمدا.. بەرەی ئیمپریالیزم دوژمنی سەرسەختی کوردن و له هەموو حاڵەتاندا دەبێ دژیان بووەستینەوە.. بەڵام دەبێ پەیوەندیمان له گەڵ سۆڤیەتیەکاندا له نمونەی پەیوەندی سەربەخۆیانه و ئازادانه و بەرانبەرییانەی" عبدالناصر" و وڵاتانی پێشکەوتووخوازی سەربەخۆدا بێت.. نەک سۆڤیەتیەکان چەند و چۆنیان له سەر ناکرێ.. بەڵام هیشتا لیڤەی دراوسێ ماڵ چەندە ئەستور بێ بەجاجمه شڕی خۆنابێت.. هەر بۆیه ٢٥ دەوڵەتی بەرەی" وڵاتانی بێ لایەن" له سیپتامبەری ١٩٦١ دا له بەلگراد کۆنگرەی یەکەمی" دەوڵەتانی بێ لایەنیان" مۆر کرد, که دەیانویست ولاتانیان له هاڕینی بەرداشی پێکدا هاتن دوو بەرە گەورەکەی" خۆرئاوا" و" خۆرهەڵات" بپارێزن.. هەرچەندە دەستی هەر یەکێ لەم دوو بەرەیه به جۆرێک له جۆرەکانی کەندڕی ئەو بەرەیه دەکەن به تایبەتی پاش نەمانی کەڵە پیاوانی ئەم بەرەیه که (تیتۆ و نەهرو و شوان لای و ناصر) بوون نەمان.. دەتوانین دەستەی چوارەم به گەلانی ژێر دەسته و بەرەی پینچەم به نەتەوە له بیرچوە بەش خوراوەکانی وەکو (کورد و باسک و بلوج و ئیرلەندی و فەلەستینی) حسێب بکەین .....

لەهەموو خۆبەستنەوە و پاشکۆییەکدا, جا له ژێر هەر ناوێکدا بێت, هەمیشه تای ئەو لایه لەنگیوە که به هێز و دەسەڵات و توانای ئابووری و سیاسیه. جیاوازی نێوان دۆستایەتی و پەیوەندی له سەر بناغەی بەرابەری و بەرژەوەندی هاوبەش و هاوساندا هەیه له گەڵ خۆبەستنەوە و چونه فەلەکی ئەم یان ئەوەوە.. له حاڵەتی یەکەمدا دەتوانرێ ئەم هاوسانی و هاشانیەی نێوان به دەست و بێ دەست و گەورە و بچوکدا, تا رادەیەکی زۆر رابگیرێ! بەڵام له حاڵ و باری دووەم پاشکۆیەکی زەلیلی بێ دەسەڵات و خواست, ژێر دەستی و مل کەچیەی له ژێر هەر ناوێکدا بێت.. له نمونەی یەکەم, پەیوەندی سۆڤیتیەکان و میسری" عبدالناصر" نموونەی ساکاری ئەو

پەیوەندیە بەرابەریەدان..زۆرینەی پەیوەندیەکانی سۆڤیەت و دەوڵەتە نا شیوعیەکان لەم بابەتەن! هەتا ئەو دەوڵەتە شیوعیانەش کە خۆیان تەواو تەسلیم نەکردوە تا رادەیەک پەیوەندیەکە بەرانبەرە (سۆڤیەت و ڤیتنام , سۆڤیەت و رۆمانیا).. بەڵام حاڵ وانیە لە گەڵ (چیکۆسلۆفاکیا و مجر و ئەڵەمانیای رۆژهەڵات).. هەمیشە هەر وا بووە و دەبێ..

ئێمە بە توندی پێ لە سەر دوو خاڵ دادەگرین و بە قەدەر و چارەنووسی بزووتنەوەی رزگاریخوازی کوردی دا دەنیین..

١ – دۆستایەتی بێ چەندو چوونی سۆڤیەتیەکان.. کە تاکە رێگای خێر و بەرژەوەندی بزووتنەوەی رزگاری کوردە.. دەبێ – تا ئەوان بیانەوێ – ئێمە بە پیر ئەو دۆستایەتیەوە بچین و پێشوازی لێ بکەین.. بەڵام وەکو" کورد" و بۆ بەرژەوەندی کورد و لە سەر بناغەی پارێزگاری سەربەخۆیی کورد.. کە ئەوانیش بێ گومان ئەگەر خۆمان سوک نەکەین و خۆمان بەکەم نەگرین و خۆمان بەرماڵی کلکایەتی دانەخەین تەکلیفی واناکەن و نەیان کردووە.. بەڵام لە هەستی پەستی وخۆبەستنەوە بە شانازیەکی دەرەوەی شانازی کوردایەتی و بوون بە کوردمان... بە پاشکۆی ئەوان.. دیارە ئەوانیش حەز دەکەن نەرم تر بین.. یان گوێ لەمەست تر بین ئەگەر دەست بدات.. بەڵام لە ناخیشەوە وەک هەر بەرەیەکی تر حەز بە دۆستێکی خاوەن کەسایەتی و توند و پتەو و سەربەخۆ دەکەن و رێزیشمان زیاتر لێ دەگرن لە چاو دۆستێکی مل کەچی خۆ بە کەم زان.. چونکە ئەمەیان پەیوەندیەکی بتەوتر هەتا سەر تر و ------ ترە , لەوەی تر کە بەچکەی ژێر دەستەییە ...

٢ – هاوکاری و گرێ بەندی بزووتنەوەی رزگاریخوازی کورد لە گەڵ بزووتنەوەی رزگاریخوازی عەرەبدا دیسانەوە لە سەر بناغەو بنچینەی بەرابەری و هاوشانی و هاوبەرژەوەندی.. نەک خۆ بە کەم گرێ و برا گچکەیی و گەورەیی جارانی سیاسیە ناوەڕاسترەو ترسنۆکەکانی پێشوو.. خۆ لە حاڵ و باری تایبەتیدا و ئەگەر بەرژەوەندی بەرزی کورد داوای توند تر کردنی ئەو دۆستایەتیەی کرد, وەک جۆرێک لە خۆ ئاوێتە کردن لە گەڵ بەرەی سۆشیالیستیخوازدا, بەو مەرجەی مەترسی بۆ سەر ئازادی و سەربەخۆیی کوردی تێدا نەبوو, دەبێ هەنگاو هەڵێنین.. وەکو" کورد" نەک وەک هیچ شتێکی دی بۆیە دوو بارەی دەکەینەوە کە:(دژی خۆبەستنەوەین بە هەر بەرەیەکی دەوڵەتیەوە, مەگەر بەرژەوەندی بەرزی کوردی تێدا بێت و مەترسی بۆ سەر ئازادی و سەربەخۆیی کوردی تێدا نەبێت).

ئەمەش کاتێ دێتە دی و دەتوانین وا بکەین کە پێش ئەوەی هەرشتێ بین.. دەبێ کورد بین ...

تاریک و ڕوون

تاریک: مەسەلەی کورد کە هێندێکجار دوژمنانی ئێران باسی دەکەن لە بنەڕەتەوە لەئێران دا لە گۆڕێ نییە.

وەزیری دەرەوەی ئێران

ڕۆژنامەی کەیهان ژمارە ٣٠ی حوزەیرانی ١٩٥٨

ڕوون: چوار یەکێکی دانیشتوانی ئێران کە دەکاتە ١٦ ملیۆن کەس، کوردن.

ولیام دۆگلاس

قازی دادگای بەرزی ئەمەریکا

خاکێکی سەیر و خەڵکێکی دۆست. ١٩٥٢ لە (کوردستان و کوردە)وە.

تاریک:قسەی خۆمان بێ نازانم ئەو خەڵکە بۆ لە تواندنەوە دەترسێن؟ تاقیکردنەوە نیشانی داوە کە تواندنەوەی بێهێزەکان لەلایەن بەهێزەکانەوە دۆخیان باشتر دەکات.

دکتۆر چ . سەگبان

لە (کوردستان و کورد)ەوە.

ڕوون:خەڵکی لادێ دەبینن کە بەزیندوویی لە بنکەی پۆلیس و ژاندارمە دەگەڕێنەوە،بەڵام هەموو گیانیان برینە. کەمالیستەکان لە دڵڕەشی بەرامبەر میللەتدا گرەویان لە هەموو سوڵتانە خوێن خۆرەکان بردۆتەوە. ئاکار و کردەوەیان بەرامبەر بە کەمایەتییە نەتەوایەتییەکان کە دەیانەوێ بەزۆر بیانکەن بە تورک زۆر دڕندانەیە. تا ئێستا ١٠٠ هەزار کوردیان بەناهەق کوشتووە و هەزاران گوندی کوردیان سووتاندووە و تاڵان کردووە. هاتوچۆ بۆ ئەو گوندانەی سووتاون قەدەخە کراوە،بەڵام ئەو کارە ناتوانێ سیاسەتی خوێناوی حکومەتی ئانکارا بشارێتەوە. ئیبراهیم تالقی بۆتە یەکەم چاودێر و حاکمی گشتی کوردستان. زەبر وزەنگ و تەمبێکاری ئەو کابرایە وڵاتی خراپ کردووە. ئێمە چەند کەس لە کۆمۆنیستەکان لە قەڵاتێکدا گیرابووین،کە کەوتبووە مەڵبەندی چاودێری گشتی. دەماندی کە ژاندارمەکان دەستە دەستە کوردەکان دەبەنە دەر و گوللەبارانیان دەکەن و پاشان دێنەوە ناو زیندان و پشتێنی ئاوریشمی کوڕە کوردە کوژراوەکان بە خەڵک دەفرۆشن.

س: ئوستوو نگیل ڕێگای خەبات

چاپی چیک، پراگ ١٩٥٢

تکایەک
زۆر تکایە
بۆئەوەی منالّی ئێمەش
بووکە شووشەیان دەسکەوێ
وەکو هەموو
منالاّنی ئەم دنیایە
فێریان بکەن
ڕایان بێنن
تانک و تۆپی داگیرکەران
تێک بشکێنن

ماڵئاوا
دەرەبەگایەتی نێو بزووتنەوەی کوردایەتی..

شەقڵ و خەسڵەتەکانی سەردەمانی ڕەشی دەرەبەگایەتی کە ناوچەی تایبەتی و قەڵەمڕەوی سنووردار و ناوچە و مەڵبەندی قەدەغە کراو بووە، ئیمڕۆ بە بەرگ و شێوە و شێوازێکی نوێ و مۆدێرنیەوە لەنێو بزووتنەوەی کوردایەتیدا چەکەرەی کردووە یان نەمام نێژ کرا!! چۆن ئێستاش لە هەندێ ناوچەی کوردستان بەندەن و لێرەوار و پووش و پاوانی قەدەغە کرا وەکو دوا شوێنەواری دەرەبەگایەتی هەرماوە لە دار قیتەڵەوە تا دەگاتە کانی مەڕان و لە کانی مەڕانەوە تا بن بەردە سوورە و لە بەردەسوورەوە تا دەگاتە شیوی چەقەڵان و لەوێوە تا دەگاتە دۆڵی فشان هی فلاّنە و قەدەغەی فیسارە و پاوانی ئەوە و موڵکی ئەوە. کە بە بەرۆگری چاخ و سەردەمەکانی دەرەبەگایەتی کە ئیمپریالیزمی جیهانییە هاتە سەر میراتی دەوڵەتە گەندەڵەکەی عوسمانی کوردستانی وەک میراتی بابیان و بەشە میراتی وەجاخکوێر بەشییەوە بەسەر ٤ دەسەڵاتی داگیرکەردا.

هەڵتەکاندنی ئەو واقیعە تاڵ و ناسروشتی و ناڕەوایە بووە. چاکترین و دڵسۆزترین و ئازاترین ڕۆڵەکانی ئەم نەتەوەیە بوونەتە دەستە چیلەی ئەو خەباتە پیرۆزە. کەچی تازە بە تازە گەرا ئینگلیزی بە چەکە ئیمپریالییەکان و کورد فرۆشان کوردستانی ٤ پارچە دەکەنە ١٠٠ پارچە و نا و قەڵەمڕەوی داخراو و تایبەت و قەدەغە

کراو لە ڕووی هێزو شۆڕشگێڕە دڵسۆزەکانی کورددا قووت ئەکەنەوە. تازە بەتازە دەرەبەگایەتی کۆمەڵایەتی مردوو لە بەرگی دەرەبەگایەتی سیاسی و حیزبایەتی زۆر ڕەزاقورسدا زیندوو دەکەنەوە.!. لەبری ئەوەی کوردستانی (خۆرهەڵات و خۆرئاوا و باشوور و باکور) لێک بدەن، قەراخ و سیوەیل و جافەتی و بادینان و بالەکایەتی و هەورامان لێک دەترازێنن و شەڕی پارتیزیانی ،چەمکی چەتەیەتی و ڕێگری و ناوچەگەرێتی و شەڕەگەڕەک و کۆڵان و ناوچەی دەدەنێ!.

دەبێ ئەمە چی بەدەمەوە بێت و بەدودا بێت؟ئەگەر هێزە شۆڕشگێڕە دڵسۆزەکان لێی بەدەنگ نەیەن؟ ئەگەر هیچ نەبێت مێژوو لێمان ڕاست دەبێتەوە و تاوانی ئەو پیلانە گڵاوە دەگلێتە ملمانەوە.